

Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır !

<http://www.kurtuluscephesi.com>

YIL: 10 SAYI: 50 Temmuz-Ağustos 1999

50. Sayı

Ölüm Cezası
Karl Marks

Ulusal Sorun Üzerine Tezler
Lenin

"Kültürde Ulusal" Özerklik
Lenin

Toprak-Dışı (ex-territorial) ve Toprağa Bağlı (territorial)
Ulusal-Kültürel Özerklik Teorileri

Solda Yanıt Bekleyen Sorular!

İmralı Savunması'nda
Ne Savunuldu?

PKK'de Çözülme, Uzlaşma ve
Güce Tapma Felsefesi

Türkiye Tarihinden:
PKK'nin 1995 Programında Kürdistan Devrimi

Ek: 50 Sayının İçindekiler

ÖLÜM CEZASI KARL MARKS	3	Karl Marks'ın kapitalizmde ölüm cezasının niteliğini ve yerini tahlil ettiği 18 Şubat 1853 tarihinde <i>New-York Daily Tribune</i> 'ne yazdığı makale.
ULUSAL SORUN ÜZERİNE TEZLER LENİN	5	Lenin tarafından 1913 yılında İsviçre'de ulusal sorun konusunda verdiği konferanslara ilişkin olarak hazırlanmış olduğu konuşma metni.
"KÜLTÜRDE ULUSAL" ÖZERKLİK LENİN	10	Lenin'in "ulusal-kültürel" özerklik teorilerinin içeriğini ve niteliğini tahlil ettiği ve bu teorilerin küçük-burjuva özelliklerini ortaya koyduğu makalesi.
TOPRAK-DIŞI (ex-territorial) VE TOPRAĞA BAĞLI (territorial) ULUSAL-KÜLTÜREL ÖZERKLİK TEORİLERİ	13	Nail Satılğan'ın seslendirdiği ulusal-kültürel özerklik teorisinin toprak-dışı özerklik olarak Kürt ulusu için uygulanabilirliğine ilişkin "öneri"nin <i>Kurtuluş Cephesi</i> 'nin <i>Ocak-Şubat 1994</i> tarihli 17. sayısında yer alan eleştirisi.
SOLDA YANIT BEKLEYEN SORULAR!	17	A. Öcalan'ın İmralı duruşmaları sırasında yaptığı savunmasında ortaya koyduğu "yeni" görüşleri karşısında PKK ile şu ya da bu çerçevede ittifak yapan sol örgütlerin yanıtlamaları gereken sorular.
İMRALI SAVUNMASI'NDA NELER SAVUNULDU?	24	Bağımsızlık ve Demokrasi Yolunda Kurtuluş dergisinin 16 Temmuz 1999 tarihli 39. sayısında A. Öcalan'ın İmralı savunmasının Av. Zeki Okçuoğlu'nun yaptığı açıklamalarla ilişkisini işleyen bir değerlendirme.
PKK'DE ÇÖZÜLME, UZLAŞMA VE GÜCE TAPMA FELSEFESİ	27	Kendileri tarafından "Apoculuk", "Apocu felsefe", "Apocu diyalektik" olarak tanımlanan PKK kavrayışının sınıfsal niteliğini ve tüm iddialarına karşın sosyalizmle olan karşıtlığını irdeleyen bir değerlendirme.
TÜRKİYE TARİHİNDEN: PKK'NİN 1995 PROGRAMINDA KÜRDİSTAN DEVRİMİ	38	PKK'nin 24 Ocak 1995 tarihinde yenilediği parti programında Kürdistan devrimini tanımlayışı.

KURTULUŞ CEPHESİ

SORUMLU (V.i.S.d.P) : **Sezai Görür**

Yazışma Adresi:

Postfach 2501

55514 Bad Kreuznach / Deutschland

İnternet Adresi:

<http://www.kurtuluscephesi.com>

E-Mail Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.com

Bu sayı İLKER Matbaası'nda
basılmıştır.

Baskı Tarihi: 2.8.1999

Ederi: 200.000 TL.

5 DM - 15 FFr.

5 Sfr. - 6 NG

Abone Ederi:

10 Sayı 70 DM

15 Sayı 100 DM

Ölüm Cezası

Karl Marks

Uygarlığıyla övünen bir toplumda, ölüm cezasının adil ya da uygun olduğunu kanıtlayacak bir ilke bulmak, bütün bütün olanaksız değilse, pek güçtür. Genellikle ceza, ya bir yola getirme ya da bir yıldırma aracı olarak savunulmuştur. Peki ama, siz başkalarını yola getirmek yahut yıldırma için, ne hakla beni cezalandırıyorsunuz? Üstelik, Kabil'den beri dünyanın cezaıyla, ne yola geldiğini, ne de yıldığını tam bir kanıtlamayla gösteren tarih vardır, istatistik diye birşey vardır. Tam tersine, soyut hak açısından, soyut olarak insan onurunu tanıyan bir tek ceza teorisi ortaya konulmuştur; bu, özellikle Hegel'in daha katı bir formüle bağladığı biçimde— Kant'ın teorisidir. Hegel şöyle der:

“Ceza suçlunun hakkıdır. Onun iradesinin bir eylemidir. Suçlu, hakkın çiğnenmesini kendi hakkı olarak açıklamıştır. Onun suç hakkın olumsuzlanmasıdır. Ceza bu olumsuzlanmanın olumsuzlanmasıdır ve dolayısıyla, suçlunun kendi istediği ve kendisine zorladığı hakkın bir onaylanmasıdır.”

Bu formülde kuşkusuz aldatıcı birşey vardır; bu da, Hegel'in suçluya yalnızca bir nesne, adaletin bir kölesi diye bakacak yerde, onu özgür ve kendi kendini belirleyen bir varlık durumuna yükseltmesidir. Böyle olmakla birlikte, soruna daha yakından bakarsak, Alman idealizminin, çoğu başka durumlarda olduğu gibi, burada da, toplumun kurallarına aşkın (*transcendental*) bir yaptırım eklediğini farkederiz. Gerçek itileri ve üstünde baskı yapan çeşitli toplumsal koşullarıyla birlikte bireyin yerine “özgür irade” soyutlamasını —insanın bir çok niteliğinden birini, insanın kendisinin yerine— geçirmek bir aldanma değil midir? Cezayı suçlunun kendi iradesinin bir sonucu sayan bu teori, yalnız eski “justaliois”in (kisasın), göze göz, dişe diş, kana kan'ın metafizik bir anlatımıdır. Bütün söz oyunları bir yana bırakılıp açıkça konuşulacak olursa, ceza toplumun nitelikleri ne olursa olsun canalcı önem taşıyan koşullarının çiğnenmesine karşı bir kendini savunma aracından başka birşey değildir. İyi ama, kendini savunmak için cellattan daha iyi bir araç bilmeyen ve kendi vahşetini “dünyanın en ileri gelen gazetesinde” ebedi hukuk diye ilan eden toplum, nasıl bir durumdadır ki?

Bay Quêtelet, *L'Homme et ses Facultés* (İnsan ve Yetileri) adını taşıyan üstün nitelikli bilgince yapıtında şunları söyler:

“Korkunç bir düzenlilikle ödediğimiz bir bütçe var —hapishaneler, zindanlar ve darağaçları bütçesi ... Hatta, yıllık doğum ve ölümleri nasıl önceden bilebiliyorsak, hemen tıpkı onun gibi, kaç kişinin elini hemcinslerinin kanına boyayacağını, kaçının kalpazan-

lık edeceğini, kaçının zehir kullanacağını da şimdiden kestirebiliriz.”

Gerçekten de, Bay Quèetelet 1829’da yayımlanan bir suç olasılıkları hesabında, 1830 yılında Fransa’da işlenen suçların yalnızca tutarını değil, bütün çeşitlerini de, şaşırtıcı bir kesinlikle önceden kestirmiştir. Toplumun belli bir ulusal kesiminde ortalama bir suç tutarını yaratan şeyin, bir ülkedeki özgül siyasal kurumlar olmaktan çok, genel olarak, modern burjuva toplumunun temel koşulları olduğu Quèetelet’in 1822-24 yılları için yaptığı tablolardan görülebilir.

Bu durumda, eğer geniş çapta gözlemlenen suçlar, tutarları ve dö-kümleri bakımından böyle fizik olgularının düzenliliğini gösteriyorlarsa, — eğer Bay Quèetelet’in dediği gibi “iki etken nedenden (fizik dünya ile toplum düzeninden) hangisinin etkisini daha büyük bir düzenlilikle ortaya koyduğuna karar vermek güç oluyor” ise— o zaman, yalnızca yenilerine yer açmak için bir sürü suçluyu idam eden celladı göklere çıkarmak yerine, bu suçları türeten düzenin değiştirilme yolları üstünde derin derin düşünmek zorunluluğu yok mudur?

KARL MARKS

“Capital Punishment”
New-York Daily Tribune
18 Şubat 1853

Ulusal Sorun Üzerine Tezler

Lenin

(Lenin, bu tezleri ulusal sorun üzerine 9, 10, 11 ve 12 Temmuz 1913'de Zürih, Cenevre, Lozan ve Bern'de verdiği konferanslar için hazırlamıştır.)

1. Programımızın (ulusların kendi kaderlerini tayin etmelerine ilişkin) maddesi, siyasal kaderi tayinden, yani ayrılma ve ayrı bir devlet kurma hakkından başka anlama gelecek biçimde yorumlanamaz.

2. Sosyal-demokrat programın bu maddesi, Rusya'nın sosyal-demokratları için şu bakımlardan *mutlak olarak* önemlidir:

- a) genel olarak demokrasinin temel ilkeleri açısından,
- b) Rusya'nın sınırları içinde ve *ondan da önemlisi, sınır bölgelerinde*, birbirinden keskin biçimde değişik iktisadi, toplumsal ve benzer koşullarla ayrılmış birçok ulus bulunduğu ve bu uluslar (Büyük-Ruslar dışalanırsa Rusya'nın bütün öteki ulusları gibi) çarlık monarşisi tarafından inanılmaz ölçüde ezildiği için,
- c) son olarak, dünyanın başka her yerinde, değişik ölçülerde de olsa, bağımsız ulusal devletler ya da birbiriyle yakın ilişkisi bulunan ulusal bileşimlere varmış devletler yaratan burjuva demokratik reformu, tüm Doğu Avrupa'da (Avusturya ve Balkanlar) ve Asya'da —yani Rusya'yla sınırdaş olan ülkelerde— henüz ya tamamlanmamış ya da daha yeni başlamış olduğu için,
- d) bugün için, Rusya, —Batıda— siyasal özgürlüğün temel ilkelerinin ve anayasal rejiminin 1867'de sağlandığı ve şimdi genel oy hakkının getirildiği Avusturya'dan tutun, —Doğuda— Çin Cumhuriyetine kadar, kendisine sınırdaş olan ülkelerinkinden daha geri ve daha gerici bir devlet sistemine sahip bir ülkedir. Bu nedenle Rusya'nın sosyal-demokratları, bütün propagandalarında, bütün ulusal-toplulukların ayrı devlet kurma ya da parçası olmak istedikleri devleti özgürce seçme hakkı üzerinde ısrar etmelidirler.

3. Sosyal-demokrat parti, bütün ulusların kendi kaderlerini tayin etmeleri hakkını tanıdığına göre, sosyal-demokratlar,

- a) egemen ulusun (ya da nüfusun çoğunluğunu oluşturan ulusun) siyasal yönden ayrılma isteğini gösteren ulusa karşı hangi biçimde olursa olsun kuvvet kullanmasına, koşulsuz olarak karşı çıkmalıdır;
- b) böyle bir ayrılma sorununun, sözkonusu topraklarda yaşayan nüfus tarafından genel, dolaysız ve eşit oy hakkı temeline dayalı olarak gizli oyla kararlaştırılmasını istemelidirler;
- e) gerek kara-100'ler oktoibristleri, gerek liberal burjuva partileri (ilericiler, kadetler, vb.,) her ne zaman genel olarak ulusal-topluluklara baskı yapılmasını savunur ya da onaylarsa veya özel olarak ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını yadsırlarsa, onlara karşı amansız bir savaş vermelidirler.

4. Sosyal-demokrat partinin, tüm ulusal toplulukların kendi kaderlerini tayin hakkını tanıması, kuşkusuz, sosyal-demokratların, her olayda, devletten ayrılmanın öğütlenir olup olmadığını, kendi çerçevesi içinde, değerlendirmeyi reddettiler anlamına gelmez. Tam tersine, sosyal-demokrasi, kapitalist gelişmenin koşullarını ve çeşitli uluslar proletaryasının tüm ulusal-toplulukların birleşik bur-

juvazisi tarafından ezilmesini olduğu kadar, demokrasinin genel amaçlarını ve her şeyin üstünde ve ötesinde, proletaryanın sosyalizm için verdiği sınıf savaşımının isterlerini dikkate alarak kendi bağımsız değerlendirmesini ortaya koymalıdır.

Bu açıdan, aşağıdaki duruma özel bir dikkat gösterilmelidir: Rusya'da, bazı tarihsel ve toplumsal koşullar nedeniyle daha çok uygarlaşmış ve daha ayrı düşmüş (*more isolated*), ayrılma haklarını en kolay, ve en "doğal" biçimde gerçeğe dönüştürebilecek iki ulus vardır. Bunlar Finlandiya ve Polonya halklarıdır. 1905 devrim deneyimi göstermiştir ki, bu iki ulus içinde bile, egemen sınıflar, toprak sahipleri ve burjuvazi, özgürlük için devrimci savaşı reddetmekte, Finlandiya ve Polonya'nın devrimci proletaryasından *korktukları için*, Rusya'nın egemen sınıflarıyla ve çarlık monarşisiyle *rapprochement* (uzlaşma) yollarını aramaktadırlar.

Bu nedenle sosyal-demokrasi, tüm ulusal-toplulukların proletaryası ile öteki emekçi halkına, "kendi" burjuvazisinin ulusalcı sloganlarıyla aldatılmasına karşı en güçlü uyarıda bulunmalıdır; o burjuvazinin, bir yandan öteki ulusların burjuvazisiyle ve çarlık monarşisiyle iktisadi ve siyasal ittifaka girerken, bir yandan da "doğup büyüdüğümüz topraklar" hakkındaki tatlı ya da ateşli konuşmalarıyla proletaryayı *bölmeye* ve onun *dikkatini* burjuva entrikalarından *sapturmaya* çalıştığını kuvvetle ortaya koymalıdır.

Proletarya, tüm ulusal-toplulukların işçileriyle, istisnasız bütün işçi sınıfı örgütlerinde tam ve çok sıkı bir ittifak içinde olmadıkça, sosyalizm savaşımını sürdüremez ve gündelik iktisadi çıkarlarını savunamaz.

Proletarya, çarlık monarşisini devirmeyi ve onun yerine demokratik bir cumhuriyet getirmeyi amaçlayan devrimci bir savaşımın dışında özgürlüğünü elde edemez. Çarlık monarşisi, ulusal-topluluklar için özgürlük ve eşit haklar tanımamasını engeller, üstelik, hem Avrupa'da, hem Asya'da barbarlığın, hunharlığın ve gericiliğin kalesidir. Bu monarşi ancak, Rusya'daki bütün ulusların birleşik proletaryası tarafından, bütün ulusların çalışan yığınları arasında bulunan, devrimci savaşım gücüne sahip, tutarlı demokratik ögelere önderlik eden birleşik proletarya tarafından devrilebilir.

Bundan çıkan sonuç şudur: "kendi" burjuvazisiyle siyasal birliği, tüm ulusların proletaryasıyla birliğin üstünde tutan işçiler, kendi çıkarlarına, sosyalizmin isterlerine ve demokrasinin isterlerine karşı davranıyorlar demektir.

5. A'sından Z'sine kadar demokratik bir devlet sistemini yüce bilen sosyal-demokratlar, bütün ulusal-topluluklar için koşulsuz eşitlik isterler ve bir ya da birkaç ulusa ayrıcalık verilmesiyle kesin olarak savaşırlar.

Sosyal-demokratlar, özellikle bir "devlet" dili olmasını reddederler. Bu, özellikle Rusya için gereksizdir. Çünkü Rus nüfusunun onda-yediden çoğu, birbiriy-le bağlantılı Slav uluslarındandır. Bu uluslar, özgür bir okul ve özgür bir devlet koşuluyla, iktisadi ilişkilerin gerekleri sonucu, herhangi bir dile "devlet" dili ayrıcalığını sağlamaya gerek olmaksızın, birbirleriyle kolayca anlaşabilirler.

Sosyal-demokratlar, Rusya'da, otokratik feodal devletin memurlarıyla feodal toprak beyleri tarafından biçimlendirilmiş, eski yönetim birimlerinin kaldırılmasını, onların yerine, bugünkü iktisadi yaşamın gereklerine uygun ve ayrıca, olabildiği ölçüde, nüfusun oluşumuyla uyumlu birimler konmasını isterler.

Devlet içinde, toplumsal özellikleri ya da nüfusun ulusal oluşumuyla, ötekilerden ayrılan bütün bölgeler, kendi özyönetimlerine ve özerkliğe, genel, eşit ve gizli oya dayalı kendi kurumlarına sahip olmalıdır.

6. Sosyal-demokratlar, devletin hangi bölgesinde olursa olsun, tüm ulusal azınlıkların haklarını koruyan, devletin her yöresinde geçerli bir yasanın çıkarılmasını isterler. Bu yasa, ulusal çoğunluğun kendisi için ayrıcalıklar koymasına ya da ulusal bir azınlığın (eğitim alanında, özel bir dil kullanılmasında, bütçe işlerinde, vb.) haklarını kısmasına olanak sağlayabilecek tüm esasları yürürlükten kaldırdığını ilan etmeli ve bu tür esasların konmasını suç sayarak yasaklamalıdır.

7. Sosyal-demokratların, "kültürde ulusal (ya da basitçe "ulusal") özerklik"

sloganı, veya böyle bir sloganın gerçekleştirilmesi tasarımları karşısındaki tutumları olumsuzdur. Çünkü bu slogan, (1) hiç kuşku yok ki, proletaryanın sınıf savaşımının enternasyonalizmiyle çatışır, (2) proletaryanın ve emekçi halk yığınlarının, burjuva milliyetçiliğinin etkisi altına girmesini kolaylaştırır ve (3) bir bütün olarak devletin, A'sından Z'sine demokratik bir dönüşümden geçirilmesi amacıyla dikkatleri kaydırma gücündedir. Oysa ulusal-topluluklar arasında (kapitalizm altında olabildiği ölçüde) barışı yalnızca bu dönüşüm güvence altına alabilir.

Sosyal-demokratlar arasında "kültürde ulusal özerklik" sorunu çok sivri bir sorun olduğu için, durum hakkında bazı açıklamalar yapmak istiyoruz:

a) Sosyal-demokrasi açısından, *ulusal* kültür sloganını doğrudan ya da dolaylı biçimde ortaya atmaya izin verilemez. Slogan doğru değildir, çünkü kapitalizm altında tüm iktisadi, siyasal, manevi yaşam esasen giderek enternasyonal hale geliyor. Sosyalizm, bu yaşamı tam anlamıyla enternasyonalleştirir. Bütün ülkelerin proletaryası tarafından zaten sistemli olarak yaratılmakta olan enternasyonal kültür (hangi ulusal-topluluk sözkonusu olursa olsun) bir topluluğun, "ulusal kültürü"nü bütün olarak emmez, ama *herbir* ulusal kültürün, *özelikle* tam anlamıyla demokratik ve sosyalist olan öğelerini alır.

b) Sosyal-demokrat programlardaki ulusal kültür sloganına, her ne kadar ürkek bir örneğe de yaklaşık bir örnek, Avusturya sosyal-demokratlarının Brunn programının 3. maddesidir. Bu 3. madde şöyle der: "Bir ulusun özyönetimle yöne-tilen tüm bölgeleri, ulusal işlerin kararlaştırılmasında tam bir özerkliğe sahip olan tek bir ulusal ittifak kurarlar."

Bu, orta yolcu, uzlaşmacı bir slogandır, çünkü ülke-dışı (kişisel) ulusal özerkliğin izini taşımamaktadır. Ama bu slogan da hatalı ve zararlıdır, çünkü Lodz'daki, Riga'daki, St. Petersburg ve Saratov'daki Almanları bir devlet halinde birleştirmek Rus sosyal-demokratlarının üstüne görev olan bir şey değildir. Bizim üstümüze düşen görev, tam demokrasi için, *tüm* ulusal ayrıcalıkların ortadan kaldırılması için savaşmak ve Rusya'daki Alman işçileri, öteki ulusların işçileriyle, sosyalizmin enternasyonal kültürünü geliştirip yüce tutmada birleşmektir.

Daha da hatalı olanı, ülke-dışı (kişisel) ulusal özerklik sloganıdır ve (bu sloganın kararlı destekçilerince hazırlanmış bir plana göre parlamentolar kurulması, ulusal devlet sekreterleri atanmasıdır (Otto Bauer ve Karl Renner). Bu tür kurumlar, kapitalist ülkelerin iktisadi koşullarıyla çelişir; dünyanın demokratik ülkelerinden hiçbirinde denenmemiştir; gerçekten demokratik kurumlar getirmekte umutsuzluğa kapılan ve bir dizi ("kültürel") sorunda her ulusun proletaryasıyla burjuvazisini yapay olarak birbirinden ayrı tutarak, burjuvazinin ulusal kavgalarından kurtulmaya çalışan kişilerin oportünist düşünden başka bir şey değildir.

Zaman zaman koşullar sosyal-demokratları, belli bir süre için bir tür orta yolcu, uzlaşmacı kararlara boyun eğmeğe zorlayabilir, ama öteki ülkelerden böyle uzlaşmacı, orta yolcu kararları değil, tutarlı sosyal-demokrat kararları almamız. Avusturya'nın, orada tümünden başarısızlığa uğramış ve Çek sosyal-demokratlarının ayrılıkçılığına ve kopmasına neden olmuş talihsiz uzlaşmacı kararını, bugün bizim benimsememiz, hiç de akıllıca olmaz.

c) "Kültürde ulusal özerklik" sloganının Rusya'daki geçmişi, bu sloganın bütün Yahudi burjuva partileri tarafından ve yalnızca Yahudi burjuva partileri tarafından benimsendiğini ve ulusal Yahudi parlamentosu (sejm) ile ulusal Yahudi devlet sekreterlerini tutarsız bir biçimde reddeden Bund'un onları, hiçbir eleştiri süzgecinden geçirmeksizin izlediğini göstermiştir. Yeri gelmişken, uzlaşmacı kültürde ulusal özerklik sloganını kabullenmiş ya da savunmuş olan Avrupalı sosyal-demokratlar bile, bu sloganın Yahudiler için gerçekleştirilmesi oldukça güç bir slogan olduğunu itiraf etmişlerdir (Otto Bauer ve Karl Kautsky). "Galiçya ve Rusya'daki Yahudiler, bir ulus olmaktan çok bir kasta. Yahudileri bir ulus olarak ortaya çıkarma çabaları, bir kastı ayakta tutma çabasıdır." (Karl Kautsky.)

d) Uygur ülkelerde, kapitalizm altında ulusal barışa, *ancak* demokrasinin tüm devlet ve yönetim sistemi içinde *azami* ölçüde uygulandığı koşullarda oldukça (görelî olarak) yaklaşıldığını görüyoruz (İsviçre). Tutarlı bir demokrasiye ilişkin

sloganlar (cumhuriyet, bir milis gücü, memurların halk tarafından seçilmesi, vb.) proletaryayla emekçi halkı ve genel olarak her ulusun içindeki ilerici öğeleri, en küçük bir ulusal ayrıcalığı bile dışlayan koşullar için savaşımında birleştirir. Buna karşılık kültürde ulusal özerklik sloganı, ayrı ayrı ulusal-toplulukların proletaryasını *böler* ve onu ayrı ulusların gerici ve burjuva öğeleriyle birleştirir.

Tutarlı bir demokrasiye ilişkin sloganlar, bütün ulusal-toplulukların gericiyle karşı-devrimci burjuvazisine amansızca düşmandır. Buna karşılık kültürde ulusal özerklik sloganı, bazı ulusların gericileri ve karşı-devrimci burjuvazisi tarafından oldukça kabul edilebilir bir slogandır.

8. Bu durumda, Rusya'daki tüm iktisadi ve siyasal koşullar, sosyal-demokrasinin, bütün ulusal-toplulukların işçilerini, koşulsuz olarak, herhangi bir ayırım yapmaksızın bütün proleter örgütlerinde (siyasal örgütler, işçi birlikleri, kooperatifler, eğitim örgütleri, vb.) *birleştirmesini* gerektirir. Parti, federatif bir yapıda olmamalı, ulusal sosyal-demokratik gruplar kurmamalıdır; belli bir bölgede her türlü ulusal-topluluğun proleterlerini birleştirmeli, propaganda ve uyarma çalışmalarını, yerel proletaryanın kullandığı tüm dillerde yürütmelidir; tüm ulusal-topluluklar işçilerinin her türlü ulusal ayrıcalığa karşı ortak savaşımını ileri götürmeli, yerel ve bölgesel parti örgütlerinin özerkliğini tanımalıdır.

9. RSDİP'nin on yılı aşkın bir süre içinde kazandığı deneyim, yukardaki tezlerin doğruluğunu ortaya koymuştur. Parti, 1898'de tüm Rusya'yı kapsayan bir parti olarak, yani Rusya'daki bütün ulusal-topluluklar proletaryasının partisi olarak kurulmuştur. 1903'te parti kurultayı, Bund'u, Yahudi proletaryanın *tek* temsilcisi olarak tanımayı kabul etmeyince, Bund ayrılmış, bunun üzerine parti "Rus" olarak kalmıştır. 1906'nın ve 1907'nin olayları, böyle bir dilekte bulunmak için hiçbir neden olmadığını inandırıcı bir biçimde göstermiş, Yahudi proleterlerin büyük bir bölümü, birçok yerel örgütte, ortak sosyal-demokratik çalışmaya katkıda bulunmayı sürdürmüştü, bunun üzerine Bund da yeniden partiye girmiştir. (1906) Stokholm kurultayı, *bölgesel (territorial)* özerklikten yana olan Polonya ve Letonya sosyal-demokratlarını partiye getirmiştir. Kurultay, orada da federasyon ilkesini *kabul etmemiş*, her bölgede, bütün ulusal-topluluklar sosyal-demokratlarının birleşmesini istemiştir. Bu ilke yıllardan beri Kafkasya'da uygulanmaktaydı; halen Varşova'da (Polonyalı işçilerle Rus askerler), Vilna'da (Polonyalı, Letonyalı, Yahudi ve Litvanyalı işçiler) ve Riga'da yürürlüktedir, işlemektedir; adı anılan son üç yerde ayrılıkçı Bund'a *karşı* gerçekleştirilmiştir. 1908 Aralık ayında RSDİP konferansı, bütün ulusal-topluluklar işçilerinin bir federasyondansa *bir ilke üzerinde* birliğine ilişkin isteği onaylayan özel bir karar kabul etmiştir. Bund ayrılıkçıların, partinin kararını yerine getirmemeyi amaçlayan bölücü çalışmaları, o "kötünün kötüsü federasyon"un çökmesine yolaçmış ve Bund'la Çek ayrılıkçıları arasında bir *rapprochement* yaratmıştır (*Naşa Zarya*'da Kosovski'ye ve Çek ayrılıkçıların yayın organı *Der cechoslavische Sozial demokrat*'ın 1913, n°3'teki Kosovski'nin yazısına bakınız). Son olarak tasfiyecilerin Ağustos (1912) konferansında, Bund ayrılıkçılarıyla tasfiyeciler ve Kafkaslı tasfiyecilerin bir bölümü, "kültürde ulusal özerkliği", *özüne ilişkin herhangi bir savunma öne sürmeksizin*, parti programına *örtülü olarak* sokuşturmaya çalışmışlardır.

Polonya'daki, Letonya bölgesindeki ve Kafkasya'daki devrimci işçi sosyal-demokratlar, hâlâ bölgesel özerklikten ve *bütün* ulusal-topluluklar işçi sosyal-demokratlarının *birliğinden* yanadırlar. Bund-tasfiyeci ayrılıkçılığı ve Bund'un Varşova'daki sosyal-demokrat *olmayanlarla* kurduğu ittifak, *tüm* ulusal sorunu, hem teorik açıdan, hem parti yapısı bakımından, bütün sosyal-demokratların *gündemine* sokmuştur.

Uzlaşmacı, orta yolcu kararlar, o kararları partinin isteğine karşı ortaya atanlar tarafından bozulmuştur; bütün ulusal-topluluklar işçi sosyal-demokratlarının birliği istekleri, her zamankinden daha yüksek sesle öne sürülmektedir.

10. Çarlık monarşisinin kaba, savaşkan ve kara-100'ler türünden ulusalcılığı ve onun yanısıra burjuva ulusalcılığının yeniden canlanması — Büyük Rusya (Bay Struve, Russkaya Molva, ilerici, vb.), Ukrayna, Polonya (Narodowa "Demokracya"nın Yahudi aleyhtarlığı), Gürcü, Ermeni, vb., ulusalcılığı... Bütün bunlar,

Rusya'nın her yanındaki sosyal-demokrat örgütlerin ulusal soruna eskisinden daha fazla dikkat göstermelerini, bu konuda, enternasyonalizm ve tüm uluslar proleterlerinin birliği anlayışına uygun tutarlı marksist kararlarla ortaya çıkmalarını özellikle ivedi hale getiriyor.

α) Ulusal kültür sloganı doğru değildir, ulusal sorunun yalnızca sınırlı burjuva anlayışını ifade eder. Enternasyonal kültür.

β) Ulusal bölünmelerin sürdürülmesi ve anık (*refined*) bir ulusalcılığın geliştirilmesi — birleştirme, *rapprochement*, ulusların birbirine katıştırılması ve *değişik*, enternasyonal bir kültürün ilkelerinin anlatılması.

λ) Küçük-burjuvazinin umutsuzluğu (ulusal çekişmelere karşı çaresiz bir savaşım), radikal demokratik reformlara ve sosyalist harekete karşı duyulan korku — kapitalist ülkelerde ulusal barışı yalnızca radikal demokratik reformlar sağlayabilir ve ulusal çekişmeleri yalnızca sosyalizm sona erdirebilir.

γ) Eğitim işlerinde ulusal bölgeler.

ε) Yahudiler.

1913 Haziranında yazıldı.

İlk kez 1925'te

Lenin Miscellany III'te yayınlandı.

Collected Works,

vol. 19, s. 243-251.

“Kültürde Ulusal” Özerklik Lenin

“Kültürde ulusal” özerklik (ya da “ulusal gelişmenin özgürlüğünü güvence altına alacak kurumların yaratılması”) denen planın ya da programın özü, *her ulusal-topluluk için ayrı ayrı okullar* kurulmasıdır.

Açık, kapalı bütün ulusalcı kişiler (bundcular dahil) bu noktayı ne kadar örtmeye çalışırlarsa, biz onun üzerinde o kadar direnmeliyiz.

Tek tek üyelerinin yerleşmiş olduğu yere bakılmaksızın (toprağı dikkate almaksızın — “ülke-dışı” özerklik terimi de buradan geliyor) her ulus, ulusal-kültürel işleri yöneten, birleşmiş, resmen tanınmış bir topluluktur. Bu işlerin en önemlisi de eğitimidir. Ulusal toplulukların oluşumuna (*composition*), yerleşme bölgesi ne olursa olsun her yurttaşın, şu ya da bu ulusal-topluluğa özgürce yazılmasıyla karar verilmesi, okulların şu ya da bu ulusa göre ayrılmasında tam bir kesinliğin, tam bir tutarlılığın güvence altına alınmasını sağlar.

Sorulması gereken soru, böyle bir bölünmeye, genel olarak demokrasi açısından ve özel olarak da proletaryanın sınıf savaşımının isterleri açısından izin verilebilir verilemeyeceğidir.

Böyle bir soruyu, hiç duraksamaksızın, kesinlikle izin verilemez diye yanıtlamak için, “kültürde ulusal özerklik” programının özünü yakalamak yeterlidir.

Başka başka uluslar tek bir devletin sınırları içinde yaşadıkları sürece, milyonlarca, milyarlarca iktisadi, yasal, toplumsal bağla birbirlerine bağlıdır. Eğitim, bu bağlardan nasıl ayrı tutulabilir? Bund’un çarpıcı saçmalık bakımından klasik olan formülüyle söyleyelim, eğitim, devletin “yetki alanının dışına” çıkarılabilir mi? Eğer tek bir devletin sınırları içinde yaşayan değişik ulusal-topluluklar, iktisadi bağlarla birbirlerine bağlıysalar, o ulusları “kültürel” ve özellikle eğitsel konularda sürekli olarak bölüp ayırmak saçma ve gerici bir şey olur. Tam tersine, okullar, gerçek yaşamda yapılan şeye bir hazırlık olsun diye, ulusal-toplulukları eğitim işlerinde *birleştirme* çabası gösterilmelidir. Bugün gördüğümüz şu: farklı ulusal-topluluklar, sahip oldukları haklar ve gelişme düzeyleri bakımından eşit değildiler. Bu koşullar altında, okulları, ulusal-topluluklara göre ayırmak, *gerçekte*, ister istemez, daha geri ulusların durumunu daha da kötüleştirecektir. Amerika’nın güneyinde, eski köle devletlerinde, zenci çocuklar hâlâ ayrı okullarda okumaktadırlar. Buna karşılık kuzeyde beyaz çocuklarla zenci çocuklar aynı okula giderler. Yakınlarda Rusya’da “Yahudi okullarının ulusallaştırılması”, yani Yahudi çocukların, öteki ulusal-topluluklar çocuklarından ayrı okullara gitmesi için bir plan önerilmiştir. Bu planın, en gerici Purişkeviç çevrelerce ortaya atıldığını eklemeye gerek bile yok.

Kişi aynı zamanda hem demokrat, hem okulları, ulusal-topluluklara göre ayırma ilkesinin savunucusu olamaz. Dikkat edilsin ki, bu noktada konuyu yalnızca genel demokratik görüş (yani burjuva-demokratik) açısından tartışıyoruz.

Okulların, ulusal-topluluklara göre ayrılmasına, proleter sınıf savaşımı açısın-

dan çok daha şiddetle karşı koymalıyız. Belli bir devletin içindeki ulusal-topluluklar kapitalistlerinin, hangi ulustan olduklarını dikkate almaksızın tüm işçilere *karşı* yöneltilmiş olan anonim şirketlerde, kartellerde, tröstlerde ve imalatçılar derneklerinde, vb., en sıkı ve en yakın şekilde birleştiklerini bilmeyen mi var? Büyük işlerden, madenler, fabrikalar, ticari yatırımlardan, kapitalist çiftliklere kadar, *herhangi* bir kapitalist girişimdeki işçilerin, istisnasız *her zaman*, irak, barış dolu, sakın köylerdeki bakışla, daha değişik uluslardan oluştuğunu kim bilmez?

Gelişkin kapitalizmi yakından tanıyan ve sınıf savaşımı psikolojisini daha derinden kavrayan kent işçileri —bunu onlara tüm yaşamları öğretir, hatta belki de analarının sütüyle birlikte emerler—, evet bu işçiler, okulları ulusal-topluluklara göre ayırmanın yalnızca *zararlı* bir tasarım olmakla kalmadığını, üstelik *kapitalistlerin* hilekarca bir dolandırıcılığı olduğunu içgüdüleriyle ve mutlaka anlarlar. Böyle bir düşünceyi savunurlarken işçiler bölünebilir, parçalanabilir, zayıflatılabilir ve alelade halkın okullarını ulusal-topluluklara göre ayırarak bu bölme, parçalanma, zayıflatma daha da ileri götürülebilir. Oysa çocukları özel okullara giden, özel tutulmuş öğretmenler tarafından okutulan kapitalistlerin, “kültürde ulusal özerklik”le bölünmesi ya da zayıflatılması *hiçbir biçimde sözkonusu* olamaz.

İşin aslında, “kültürde ulusal özerklik”, yani eğitimin ulusal-topluluklara göre kesinlikle ve tümünden ayrılması, kapitalistler tarafından değil (*çünkü* onlar *henüz* işçileri bölmek için daha kaba yöntemlere başvuruyorlar), Avusturya’nın oportünist darkafalı aydınları tarafından bulunmuştur. Darkafalılıkta ve ulusalcılıkta eşit bulunmayacak olan bu düşüncenin, karma nüfuslu demokratik Batı Avrupa ülkelerinden hiçbirinde *izine bile raslanmaz*. Böyle bir düşünce, umutsuzluk içinde kıvranan küçük-burjuvadan gelme bu düşünce, ancak Doğu Avrupa’da *tüm* kamu yaşamının, siyasal yaşamın küçük, rezilce bir kavgayla (daha da kötüsü sövgü ve dalaşmayla) gemlendiği, geri, feodal kilisenin siyasete egemen olduğu, bürokratik Avusturya’da ortaya çıkabilirdi. Kediyle köpek anlaşamadığına göre, hiç değilse, ulusal-toplulukları, eğitim konusunda kesinlikle ve açıkça ilk ve son kez olmak üzere “ulusal birimler” olarak birbirinden ayıralım! İşte “kültürde ulusal özerklik” denen budalaca düşünceyi yaratan psikoloji budur. Enternasyonalizmini aziz tutan bilinçli proletarya, incelmış ulusalcılığın bu saçmasını hiçbir zaman kabul etmeyecektir.

Bu “kültürde ulusal özerklik” düşüncesinin Rusya’da ilkin *yalnızca tüm* Yahudi burjuva partileri tarafından, daha sonra (1907’de) çeşitli ulusal-toplulukların küçük-burjuva sol-narodnik partileri arasında yapılan konferans tarafından ve en son olarak da *marksizme yakın* grupların küçük-burjuva, oportünist öğeleri, yani bundçularla tasfiyeciler (sonuncular bu konuda doğrudan doğruya kesin bir adım atmakta çok çekingendiler) tarafından kabul edilmesi bir raslantı değildir. Devlet Duma’sında “kültürde ulusal özerklik”ten yana *yalnızca*, ulusalcılık hastalığına tutulmuş olan yarı-tasfiyeci Çenkeli ile küçük-burjuva Kerenski’nin konuşması bir raslantı değildir.

Genel olarak, tasfiyecilerle bundçuların bu sorunda Avusturya’dan örnek göstermelerini okumak, oldukça eğlendirici. Her şey bir yana, çok-uluslu ülkeler içinde neden en geri olanı *örnek* alınıyor? Neden en ileri olanı örnek alınmıyor? Bu, bir anayasa modeli için yüzünü Fransa, İsviçre, Amerika gibi ileri ülkelere değil, ama daha çok Prusya ve Avusturya gibi geri ülkelere dönen kötü Rus liberallerinin, kadetlerin tavrıdır.

İkincisi, Avusturya örneğini aldıktan sonra, ulusalcı Rus darkafalıları, yani bundçular, tasfiyeciler, sol-narodnikler, vb., o örneği daha da *berbat* hale getirmişlerdir. Bu ülkede kendi propaganda ve ajitasyon çalışmalarında daha çok ve başlıca “kültürde ulusal özerklik” planını kullananlar bundçulardır (ve onlara ek olarak, bundçuların hiçbir zaman farkına varmaksızın izinden gittiği tüm Yahudi burjuva partileridir). Buna karşılık bu “kültürde ulusal özerklik” düşüncesinin ortaya atıldığı ülkede, Avusturya’da, bu düşüncenin babası Otto Bauer, kitabının özel bir bölümünü, “kültürde ulusal özerkliğin” Yahudilere uygulanamayacağını kanıtlamaya ayırmıştır.

Bu, Otto Bauer'in ne kadar tutarsız olduğunu ve kendi düşüncesine ne kadar az inandığını, uzun söylevlerden daha kesin olarak tanıtıyor. Çünkü o (kendi toprağına sahip olmayan) *tek* ülke-dışı ulusu, ülke-dışı ulusal özerklik planının dışında tutuyor.

Bu da, bundçuların Avrupa'dan nasıl eski, modası geçmiş planları ödünç aldıklarını, Avrupa'nın yanılığını on kat artırıp, bir saçmalık noktasına "götürdüklerini" gösteriyor.

Oysa gerçekte şu ki —bu da üçüncü nokta— Avusturya sosyal-demokratları, kendilerine önerilen "kültürde ulusal özerklik" programını (1899'da) Brünn kulltayında *reddetmişlerdir*; yalnızca ülkede sınırları ulusal olarak belirlenmiş *bölgelerin* birliğine ilişkin orta yolcu bir öneriyi kabul etmişlerdir. Bu orta yolcu önerge, ülke-dışılık ya da eğitimin ulusal-topluluklara göre ayrılması konusunda herhangi bir esas getirmiş *değildir*. Bu orta yolcu önerge çerçevesinde, (kapitalist açıdan) en ileri gitmiş, çok nüfuslu merkezlerde, kasabalarda, fabrikalarda, madencilik bölgelerinde, kırsal bölgelerdeki geniş malikanelerde, ulusal-toplulukların her biri için ayrı bir okul kurulmuş *değildir*.

Rus emekçi sınıfı, bu, gerici, zararlı ve küçük-burjuva milliyetçi nitelikte olan "kültürde ulusal özerklik" düşüncesiyle çarpışagelmıştır ve bunu sürdürecektir.

Za Pravda, n° 46
28 Kasım 1913
Collected Works,
vol. 19, s. 503-507

Toprak-Dışı (ex-territorial) ve Toprağa Bağlı (territorial) Ulusal-Kültürel Özerklik Teorileri

(Aşağıdaki yazı, Kurtuluş Cephesi'nin **Ocak-Şubat 1994** tarihli 17. sayısında yayınlanmıştır. Aradan beş yıldan fazla bir zaman geçtikten sonra, A. Öcalan'ın İmralı duruşmaları sırasında yaptığı savunmaya paralel olarak, yazıda adı geçen kişiler ve "teorileri", bir kez daha "piyasaya" sürülmüştür. Yazıda adı geçen ve bir dönemler troçkistliği ve bireyselleşmiş bireyciliği ile ün yapmış bir kişi olarak Nail Satılğan, 5 Haziran 1999 tarihli "Özgür Bakış"da şöyle yazabilmiştir:

"Öcalan'ın savunmasında, ayrıntılı olarak açıkladığı gibi ayrılma, nesnel (coğrafi ve demografik) nedenlerle ne mümkündü, ne de istenilir bir çözümdü. Bütün bunlara karşın Türkiye solu, 'gayri mülki', yani **toprağa bağlı olmayan** bir çözüm önerme **basiretini göstermedi**. Bunun yalnız ve yalnız Kürtlerin görevi olduğunu sandı. Oysa (...) Türkiye sosyalist solunun benimsediği yaklaşım, Kürt soluyla olan dayanışma görevini dışandan ve uzaktan destekle sınırlıyor. Her türlü sinerjiyi olanaksız kılan bu desteğin 'kıymeti harbiyesi' de ister istemez zayıf kalıyordu." (Nail Satılğan, Özgür Bakış, 5 Haziran 1999)

Kürt ulusal hareketi, son yıllarda, sonal olarak "Kürt sorunu"nun nasıl çözüleceği tartışmalarının yoğunlaşmasıyla birlikte gelişmektedir. Kürt ulusal hareketinin PKK önderliğinde gerçek bir halk kurtuluş hareketi haline gelememesi —ki çıkış noktasındaki zaaflarının ürünüdür—, kaçınılmaz olarak ulusal savaşın kesin zaferinden çok, 'belli bir uzlaşmayla' "sorunun" çözümlenerek bitirilmesi eğilimlerini güçlendirmiştir. "Vur-kurtul", "ver-kurtul" türünden popülist söylemler de, bu eğilimlerin güçlenmesiyle birlikte daha sık görülür olmuştur.

Böylece ulusal sorunların "çözümü" konusunda yılların gerisinde kalmış, yanlışlığı ve işe yaramazlığı pratikte defalarca kanıtlanmış teoriler yeniden piyasaya sürülmeye başlanmıştır. PKK'nin sık sık yenilediği kimi beyanlar —"Türkiye'den ayrılmayı düşünmüyoruz" türünden beyanlar— bu teorilerin kendi meşruiyetlerini sağlayan bir zemin oluşturmaktadır.

"... gerçekten demokratik kurumlar getirmekte umutsuzluğa kapılan ve bir dizi (kül-

türel) sorunda her ulusun proletaryasıyla burjuvazisini yapay olarak birbirinden ayrı tutarak, burjuvazinin ulusal kavgalarından kurtulmaya çalışan kişilerin oportünist düş"leri (*) böylece bir çözüm gibi ortalıkta dolaşabilmektedir.

Bunun son örneklerinden birisi Aralık ayı (1993) içinde toplanan "Demokratik Kurultay" da görülmüştür.

Bu girişimin temelinde, yalın bir Kürt kimliği ile yapılan faaliyetlerin toplumda yarattığı tepkiler bulunmaktadır. Kendi iç deyişle "bir Türk girişimi" yaratmak ve yalın "Kürt" nitelendirmelerini bu "Türk" girişimiyle "Türkiyeli" bir görünüme kavuşturmak olduğundan, kaçınılmaz olarak Kürt ulusal hareketinin yarattığı savaş ortamından "rahatsız olan", dolayısıyla "umutsuzluğa kapılan" bireyselleşmiş bireylerin girişimiyle sınırlı kalmıştır. Bu da Kürt ulusal hareketinin içinde barındırdığı sınıf karşıtıklarına denk düşmektedir.

(*) Lenin: *Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları*, s: 100

Böylece Kürt ulusal hareketi, sürekli olarak en geri ve gerici kesimlerle ittifak kurma ve bu yolla “çözüm” bulma kısır döngüsünün içinde devinmeye kendini mahkum etmektedir.

Bunun sonucu olarak da, aşağıda göreceğimiz gibi, kendilerine en geri çözümler kolaylıkla önerilebilmektedir. On yıllık kanla, acıyla, gözyaşıyla elde edilen gelişmelerin böylesine geri ve gerici teorilerle bağdaştırılabilmesi, Kürt ulusal hareketinin *halk kurtuluş hareketi* olamamasının, Marksizm-Leninizmin ideolojisinin pragmatizmle yer değiştirmesinin ürünleridir.

İsminin başında Dr. ünvanı bulunan N. Satılğan’ın “Demokratik Kurultay”da yaptığı “öneri” ülke-dışı ulusal kültürel özerklik teorisi. Bu teorisinin içerdiği ya da çağrıştırdığı her türden gerilik, bunun sunuluşunda ortaya konulanlarla birlikte ele alındığında daha da geri nitelikler ortaya çıkarmaktadır.

E. Kürkçü, Özgür Gündem’in sayfalarında bu sunuşu şöyle yapmaktadır:

“**Nail Satılğan**, PKK’nın kısa hatta orta vadede bir ‘ayrılma’ talebini ileri sürmediği gözleminden hareketle, ‘**gayri mülki ulusal kültürel özerklik**’ formülasyonunun pratik olarak PKK’nın ‘masaya oturma’ talebinin yolunu kesmediği gibi, egemen sınıf partileri ve militarizmin ‘**ülkenin bütünlüğü**’nü koruma iddialarını zayıflatacağını, öte yandan da ‘**mikro milliyetçiliğe**’ prim verme kaygısıyla ‘**ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı**’ ilkesinden uzak duran sol liberalleri ileri konumlara itebileceğini, böylece ‘**siyasal çözüm**’ pratiği için bir başlangıç momentini yakalanmasına katkıda bulunacağını öngörüyor.” (*)

Bırakalım teoriyi, bu sunuşun bile ne denli yanlışlar içerdiği, yanlışlar ve yanlışlamalar üretmeye yöneldiği uzun uzadıya ele alınıp değerlendirilmesi bile ayrı bir yazı konusu olabilecek kadar geniştir. Sunuşun her satırını, tıpkı teorisinin kendi tarihsel konuluşu gibi “küçük-burjuvazinin umutsuzluğunun” ifadeleri olmaktadır.

N. Satılğan’ın “önerisi”, yukarda da belirttiğimiz gibi toprağa-bağlı (territorial) olmayan, yani toprak-dışı (ex-territorial) ulusal kültürel özerkliktir. Bu özerklik, “öneri” sahibine göre şöyle bir içeriğe sahiptir:

1- “**Uluslar kamu tüzel kişileri ha-**

linde örgütlenecektir.”

2- “**Bütün yurttaşlar özgür bir ‘milliyet beyanı’nda bulunarak ulusal kütüğe kaydolacaklardır.**”

3- “**Başta eğitim olmak üzere ulusal kültürel işleri bağımsız olarak yönetecek ‘ulusal şuralar’ı seçeceklerdir.**”

4- “**Devletin işlerlik alanı ulusal açıdan yansız görevlerle sınırlanacaktır.**” (**)

“Öneri”nin ilk iki maddesi, somutta her ulusun resmen tanınması anlamına gelen anayasal ve bürokratik ifadeler durumundadır. Ama üçüncü ve dördüncü maddeler, “önerinin” asıl içeriğidir ve her şey burada odaklanmaktadır.

Eğitimin ulusal-topluluklara göre ayrılması ve her ulusal-topluluğun kendi eğitimini kendisinin düzenlemesi, ulusal kültürel özerklik teorilerinin (ister toprak-dışı olsun, ister toprağa bağlı olsun) temelini oluşturur.

Lenin, “*kişi ayrı zamanda hem demokrat, hem okulları, ulusal-topluluklara göre ayırma ilkesinin savunucusu olamaz*” (***) derken, demokrat olmanın temel koşullarından birisinin ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını kayıtsız şartsız savunmak olduğunu açıkça ilan eder. Ama bunlar “umutsuzluğa kapılmış küçük-burjuvalar” için hiçbir değere sahip değildir.

PKK’nin eğitim konusundaki “politikalarının” okul yakmalar ve öğretmen öldürmelerle geliştiği bir dönemde, şüphesiz eğitimin ulusal-topluluklara göre ayrılmasını içeren bir formül “usa uygun” gelecektir. Ama bu, aynı zamanda ulusal kurtuluş hareketinin ilerici içeriğini kavramaktan uzak kitlelerin bilinçlerinin daha da çarpılmasına ya da bu hareketi kendi sınıf çıkarları için kullanmak isteyen burjuva unsurların ideolojisine destek vermek demektir.

Eğitimin ulusal-topluluklara göre ayrılmasını içeren bu formülü Lenin şöyle tanımlar:

“İşin aslında, ‘kültürde ulusal özerklik’, yani eğitimin ulusal-topluluklara göre kesinlikle ve tümünden ayrılması, kapitalistler tarafından değil (**çünkü** onlar **henüz** işçileri bölmek için daha kaba yöntemlere başvuruyorlar), Avusturya’nın oportünist dar kafalı aydınları tarafından bulunmuştur. Darkafallılıkta ve ulusalcılıkta (milliyetçilikte) eş

(**) E. Kürkçü: *Özgür Gündem*, 28 Aralık 1993

(***) Lenin: *Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları*, s: 114

bulunmayacak olan bu düşüncenin, karma nüfuslu demokratik Batı-Avrupa ülkelerinden hiçbirinde **izine bile rastlanmaz**. Böyle bir düşünce, umutsuzluk içinde kıvranan küçük-burjuvadan gelme bu düşünce, ancak Doğu-Avrupa'da, **tüm** kamu yaşamının, siyasal yaşamın küçük, rezilce bir kavgayla (daha da kötüsü sövgü ve dalaşmayla) gemlendiği, geri, feodal kilisenin siyasete egemen olduğu, bürokratik Avusturya'da ortaya çıkabilirdi. Kediyle köpek anlaşamadığına göre, hiç değilse, ulusal-toplulukları, eğitim konusunda kesinlikle ve açıkça ilk ve son kez olmak üzere 'ulusal birimler' olarak birbirinden ayıralım! İşte, 'kültürde ulusal özerklik' denen budalaca düşünceyi yaratan psikoloji budur. Enternasyonalizmini aziz tutan bilinçli proletarya, incelmış ulusalcılığın (milliyetçiliğin) bu saçmasını hiçbir zaman kabul etmeyecektir." (*)

Dünyanın hiçbir yerinde uygulanmamış ve uygulama olanağı olmayan bir "çözüm", yani toprak-dışı kültürel özerklik karşısında Lenin'in tutumu böylesine açıktır. Bunda anlaşılacak birşey yoktur. Lenin, her zaman sorunlara sınıf perspektifinden bakmış ve proletaryanın sosyalizm mücadelesini esas almıştır. Bu bağlamda "*büyük devletin ve büyük işçi kitlelerinin birleşmesinin üstünlüğü*" ve bunun getireceği olanaklar ve güçler proletarya hareketini daha ileriye yönelteceği düşüncesi Lenin'de açık biçimde ortaya çıkar.

Diyebiliriz ki, Leninist düşünce enternasyonalizm temelinde tüm proleter unsurların birliğine dayalı bir mücadeleyi öngörür. Proletaryanın bölünmüşlüğü —ister ulusal kökene göre, ister dinsel farklılığa göre, ister ekonomik işleve göre— proletaryayı burjuvazi karşısında güçsüz bırakmakla eşdeğerdir.

Toprak-dışı kültürel özerklik teorisi, proletaryanın birleşik eylemini engelleyici özelliklere sahiptir. Ayrıca ulusal-toplulukları yapay olarak birbirinden ayırıcı sonuçlar yaratarak proletaryanın ayrışmasından öte, birbirlerine yabancılaşmasını getirir. Görünüşte ne denli "usa uygun" ya da somut koşullardaki kargaşa ve kaosa bir açılım getiriyor görünürse görünsün, sonal olarak proleterleri ve ulusları ayırır. Bu nedenle küçük-burjuva milliyetçiliğinin amaçlarıyla uyumsuzdur. Ülkemiz somutunda bu teori, özellikle PKK'nin yürüt-

tüğü silahlı mücadelenin yarattığı savaş ortamında kendilerini güvensiz hisseden küçük-burjuva aydınlarının reformizmine uygun düşmektedir.

Kürt küçük-burjuva milliyetçi aydını açısından, kültürel özerklik elverişlidir. Çünkü, bu uygulama kaçınılmaz olarak ulusların birbirlerinden ayrılması için gerekli ortamı yaratacaktır. Bu ortamda, toprağa-bağlı özerklik ileri bir adım olarak ortaya çıkacak ve giderek bağımsızlığa doğru evrilecektir.

"Reformist" olduklarını ilan eden bazı Kürt küçük-burjuva aydınları tarafından savunulan bu teorinin ilk adımı, kaçınılmaz olarak toprak-dışı kültürel özerklikle çakışmaktadır. Bunu açık bir teori olarak değil, somut koşullara göre yavaş yavaş seslendirerek yapan bu kesimler PKK'de somutlaşan "radikalizm" yüzünden fazlaca etkili olamamışlardır. Kürtçe'nin yasal olarak serbest bırakılması sürecinde biraz etkinliklerini artırmışlarsa da, daha sonraki adımların oligarşik yönetim tarafından atılmaması yüzünden eski edilgen konumlarına geçmişlerdir. Bu bağlamda, "Türk" Dr. N. Satılgan'ın seslendirdiği teori bu kesimin daha yüksek konuşabilmesi için bir zemin ortaya çıkaracaktır.

Toprak-dışı kültürel özerklik teorisinin günümüzde ortaya atılmasının diğer bir nedeni de, "metropoller"deki Kürt kitlesinin edilgenliğidir. Oligarşinin yoğun bir biçimde sürdürdüğü köylerin boşaltılması operasyonlarıyla "metropollere" göç eden Kürt nüfusun gösterdiği edilgenlik, aynı zamanda PKK'nin yürüttüğü gerilla savaşının gelişimini de etkilemektedir. Bu kesimlerin aktif hale getirilmesi ise, PKK'nin mevcut politikaları ve politik hedefleriyle sağlanamamaktadır. On yıldır süren bir savaş ortamında yıpranan kitleler, "metropoller"de bir "soluk alma" ortamı bulabildikleri sanısıyla, "geri dönüş" söylemlerine pek kulak asmamaktadırlar. Böylece, toprak-dışı kültürel özerklik teorisinin bu kesimlerin hareketlenmesi açısından bir işleve sahip olacağı düşünülmektedir.

Tüm bunlar DEP'in H. Dicle ile yürütmeye çalıştığı politikalara da yansımaktadır. Ancak DEP açık bir politika ortaya koyamayacak kadar sıkışmış durumdadır. İçinde bulunduğu yasal düzey, bir yandan günlük ve pratik politikalar üretmesini zorunlu kılarken, diğer yandan "radikal" söylemi terk etmesini dayatmaktadır. DEP'in ortaya koyamadığı "pratikliği", kaçınılmaz olarak küçük-burjuva aydınları sergilemeye çalışmaktadırlar.

Avrupa Parlamentosu ya da Birleşmiş Milletler düzeyinde yapılan ya da yapılmak iste-

(*) Lenin: *Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları*, s: 115

nen tüm girişimler de, aynı “umutsuzluğun” (ya da “pratikliğin”) ifadeleri olmaktadır. Sonuç bir ve aynıdır: Kürt ulusunun kültürel haklarının verilmesi.

Gerçekte ise, sorunun özü, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkına, yani siyasal geleceğini belirleme hakkına, ayrılma hakkına, aynı devlet kurma hakkına sahip olmamasıdır. Ama bu hak, küçük-burjuva milliyetçileri için hiç de “pratik” değildir.

“Ulusal sorunda proleterlerin görevinin tümü, her ulusun **milliyetçi** burjuvazisi açısından ‘pratik’ değildir, çünkü her türlü milliyetçiliğe karşı olan proleterler ‘soyut’ eşitlik istemektedirler, onlar ne kadar önemsiz görünürse görünsün, ilke olarak hiç bir ayrıcalığın olmamasını istemektedirler.” (*)

Ulusların kaderlerini tayin hakkının, emperyalist sistemden ayrılma, emperyalizmden

bağımsız devlet kurma ve bağımsız devlet olarak var olma hakkı olarak somutlaştığı bir çağda, emperyalizme karşı topyekün bir savaş yürütme gerekliliğini içinde taşıdığı için hiç de “pratik” bulunmayacaktır. Böyle bir savaşın uluslararası içeriği, daha bugünden “umutsuzluğa kapılmış” küçük-burjuvalar için daha da ürkütücü olacaktır.

Ama her koşul altında, insanlığın gerçek kurtuluşuna yönelik hareketi, proletaryanın sınıf mücadelesinin üzerindedir. Halkların ve ulusların, değişik yollarla aldatılması ya da yanıltılması mümkündür, ancak bu sadece tarihin kısa bir zaman dilimi için geçerlidir. Er ya da geç, kitleler kendi öz yaşam deneyimlerinin de katkısıyla, gerçek kurtuluş yolunun bilincine ulaşırlar. Ve işte o zaman tüm bu “pratik” “öneriler” yeniden tarihin çöplüğüne atılacaktır.

Solda Yanıt Bekleyen Sorular!

“Devlet aslında bu yıllarda genelde olduğu gibi ciddi kabuk değiştiriyor. Özellikle Sovyetler’in çözülüşü, Körfez Savaşı sonrası Türkiye’yi yakından ilgilendiren gelişmeler, Kürt meselesine çözümü hayati kılıyor ve bunun yolu da, gerçekten gecikmiş temel ihtiyaç olan kapsamlı, bir demokratikleşmeden geçiyordu. PKK burada direndi. Kendini geliştirmeden ziyade aşırı tekrarlayarak direndi. Tek çareyi bunda görüyordu. Halbuki reel-sosyalizmin çözülüşünden, demokratik çözüm tarzını çıkarabilirdi. **‘Ulusların kaderlerini tayin hakkı ilkesi’nin artık geçerliliğini yitirdiğini**, bilimsel-teknik değişiminin aslında 17’ci yüzyıldan beri gelişmenin ürünü olan ulus-devlet anlayışını çözdüğünü aynı sınırlar dahilinde demokrasiyi geliştirerek, sınırlara hiç dokunmadan geliştirilecek bir çözümün daha gerçekçi olduğunu görmeliydi.” (A. Öcalan, 81 sayfalık savunması) (abç)

“Biz PKK, TKP(ML), MLKP, TKP/ML, TDP, DHP, Devrimci Sol, TKP (Kıvılcım) **devrim mücadelesini** ilerletmek için, eylem birliğini gerçekleştirmenin heyecanı ve coşkusuyla, halkımızı selamlıyoruz...”

Türkiye Cumhuriyeti devleti, halklarımıza karşı topyekün bir savaş sürdürmektedir. Buna karşı çıkmadan demokrat dahi olunamaz...

Varlığı reddedilen, imhaya maruz bırakılan **Kürt ulusunun kendi kaderini özgürce tayin etmesi hakkıdır**. Bu hakkı gaspeden TC’nin kendisine dayattığı boyunduruğa baş kaldırması meşrudur...

Anti-emperyalist, anti-faşist, anti-şovenist ilkeler eylem birliğimizin harcıdır...

Eylem birliğimiz MGK yedekli ve emperyalist Yeni Dünya Düzeni sözde solculuğunu reddeder. Demokrasi devrimsiz olamaz.”

(BDG Platformu (*) Kuruluş Bildirgesi, 4 Haziran 1998) (abç)

“Benim pratiğim yakinen incelenirse şu çok açık görülecektir; ve kitap dolusu belgelerle kanıtlanacaktır. En iyi, anlamlı ve mümkün olan **özgürlük ve bağımsızlık**, bu yer Kürdistan da olsa, ancak **Türkiye’nin Misak-ı Milli sınırları içinde mümkündür**. Bilimsel olarak da kanıtlamak zor değildir. Ayrılmış bir Kürdistan bitmiş, veya bir gücün kuklası, işbirlikçilerinin malikanesi olmaktan öteye gidemeyecek bir Kürdistan’dır. Ayrılmış bir Kürdistan halkın değil, yabancı ve işbirlikçilerinin olabilir ki bu da, ağırlıklı olarak hayalidir, ancak çıkar güçlerinin oyunu olarak sık sık tekrarlanır.” (A. Öcalan, 81 sayfalık savunması) (abç)

“TC rejiminin var olduğu hergün insanlık açısından bir kayıptır ve ona karşı anladığı dilden direnmek insanlık görevidir.

Halklarımıza Çağrımızdır;

Kürt, Türk ve çeşitli milliyetlerden işçiler, emekçiler, köylüler, aydınlar, kadınlar, gençler, çeşitli inançlardan halkımız; kardeşliğin, barışın, **özgürlüğün ve bağımsızlığın tek yolu devrimdir**. Bu sefilleşen düzene taraf olmayan bütün onurlu insanlar, siyasi iradeler yapabildiği kadarını yapabildiği yerde Birleşik Devrimci Güçler bayrağı altında birleştirmeye ve harekete geçmeye; damlaları nehirlere, nehirleri denizlere çevirmeye çağırıyoruz.” (Birleşik Devrimci Güçler Plat-

(*) “Birleşik Devrimci Güçler Platformu yeni katılımla şu partilerden oluşuyor: Kürdistan İşçi Partisi (PKK), Devrimci Halk Partisi (DHP), Türkiye Komünist Partisi (MarksistLeninist)-TKP(ML), Marksist Leninist Komünist Parti (MLKP), Türkiye Devrim Partisi (TDP), Devrimci Sol (DS), Türkiye Komünist Partisi-Kıvılcım (TKP-K), Bolşevik Parti/Kuzey Kürdistan-Türkiye (BP/KK-T), Devrimci Sosyalist İşçi Hareketi (DSİH) ve Betnahrin Yurtsever Devrimci Örgütü (BYDÖ)” (21 Mayıs 1999, Özgür Politika)

formu Bülteni Eylem, sayı: 1, Ekim 1998) (abç)

“Partimiz, Başkan Apo’nun partisidir. Başkan Apo’nun Partisi olduğunu her koşulda kanıtlayacaktır...”

Bir kez daha vurguluyoruz: 15 Şubat bizim için intikam gerekçesi; bizim için zafer gerekçesidir. İntikamımızın gerçek anlamı da **özgür, bağımsız bir Kürdistan yaratmaktır**. Özgür halkların oluşturduğu Anadolu ve Kürdistan Halk Federasyonu’nu yaratmaktır. Dahası, yine özgür halkların oluşturduğu Ortadoğu Halklarının Federasyonu’nu yaratmaktır. Bizim intikamımız böyle alınacaktır...

Zafer, Başkan Apo ve Apocu Özgürlük Öğretisi öncülüğünde savaştan Kürdistan halkının olacaktır!.. 20 Şubat 1999”

(M. Can Yüce, Tam da Başkan Apo gibi savaşma zamanıdır!, *Serxwebun*, sayı: 206, Şubat 1999, s: 7) (abç)

“Birinci ve ikinci tezler, sorunun bir vatan ve devlet yaratma olmadığını, vatanda özgür yaşamla devletle demokratik birlik olduğunu, bunun için tarihsel ve siyasal ve anayasal zeminin açık olduğunu iyi niyetli ve cesur yaklaşımlar, asgari demokratik ölçüler içinde kurulduğunda varolduğu sanılan sorunların o kadar da ağır olmadığı, aşılacak cinste olduğunu ortaya koymuştur.

Bununla birlikte, dil yasağı ve kültürel özgürlüğün önündeki engeller sorunun en özgün yönüdür. Bu özgün yön üzerinde yoğunlaşamama, çok karmaşık bir durum yaratmıştır. Siyasal boyutla kültürel boyutun karışmasına, hatta isyanlara yol açabilmiştir... Anayasa Mahkemesi Başkanı dil, kültür, ve ifade özgürlüğü önündeki engellerden ve kaldırılması gerektiğinden açıkça bahsetmiştir.

Devlet bu konunun farkına varmış ve doksanlı yıllardan beri bazı adımlara izin vermiştir. Kürtçe yayın, dil yasağının kaldırılması, bir Kürt Enstitüsü’nün kurulması, folklor derneklerinin faaliyetleri önemli adımlardır. Daha da güvence verildiğinde ve eğitimle bu kurumlar geliştikçe çözümün can alıcı özünde gelişmeler artacaktır. En önemli bir eksiklik okuma yazmadır. Bunu da aslında ciddi bir yasal engeli yoktur. İmkan ve eğitim hazırlığı sorundur ki rahatlıkla üstesinden gelinebilir.” (A. Öcalan, Demokratik Birlik Çözümü İçin Tezler, 81 sayfalık savunması)

“Kürt ulusal sorununu, ‘etnik sorun’, ‘kültürel sorun’ derekesine indirgeyerek, ‘alt kimlik’ kavramı çerçevesinde kalan bir burjuva ‘çözümü’ kapsayan ve başlıca hatları henüz netleşmemiş bir duruşu benimsemektedir **yeni Kemalizm**. Ki, hemen burada da yolu militarizmin açtığını görmek gerekir. Milli Güvenlik Siyaset Belgesi, ‘kamusal alana kaymamak koşuluyla, mahalli ve kültürel özelliklerin gelişmesine yönelik düzenlemeler yapılmalıdır’ diyordu. Yeni Kemalist eğilim kendini burada buluyor, buradan güç alıyor. Ama tarihsel bir pespektifi de geliştirmeye, M. Kemal’in Kürt ulusal sorununda cumhuriyet öncesi de denilebilecek işgale karşı savaş yıllarındaki Kürt egemen sınıflarıyla ittifak tavrıyla ilişkilenebilir. Henüz belirginleşmemiş olsa da, **Türk burjuva milliyetçiliği ile Kürt burjuva milliyetçiliği arasında**, Türk ulusunun ayrıcalıklarını esas olarak koruyan **bir işbirliği, bir ittifak arayışının** temellerinin atılmaya çalışıldığına dikkat çekmek yanlış olmayacaktır.” (*Sınıf Pusulası*, Mart-Nisan 1999, sayı: 1, s: 11-12) (abç)

A. Öcalan’ın tutsak edilerek Türkiye’ye getirilmesi ve arkasından İmralı adasında başlayan ve geçen ay sonuçlanan mahkemesi, ülkemizde bir dönemin sona erdiğini gösteren pek çok olgulara sahip olmasına karşın, ülkemiz solunda egemen olan oportünizm, hemen hiçbir şey olmamışcasına “yaşama” devam etmektedir.

A. Öcalan’ın İmralı duruşmaları sırasında

sergilediği tutum ve savunmasında ortaya koyduklarının PKK’nin sürecini izleyen herkes için pek şaşırtıcı olmadığı da açıktır. Doğal olarak, oportünistlerin, böyle bir “doğal”lık karşısında hiçbir şey olmamışcasına davranmalarının da yadırganacak bir yönü olmadığı düşünülebilir. Ve hatta 1980 sonrasının kavrayışı ile, “onlar, onun düşüncesi, herkesin düşüncesine saygılıyız” bile denilebilecektir.

Ve yine doğal olarak, böyle bir kavrayışa karşı, “demokrat” olduğumuzu sergilemek için bizlerde “bir şey” söylemeyebiliriz.

Örneğin, A. Öcalan’ın şu sözleri bizleri “demokratlık” ölçüsünde fazlaca ilgilendirmeyebilir:

“Lenin’in oldukça sosyalist yani gelişkin bir kişilik olduğu söylenebilir, tam istenilen düzeyde de olmasa.” (A. Öcalan, Akt. Mahir Sayın, *Erkeği Öldürmek*, s: 200, Nisan 1997)

Ve yine İmralı savunmasında ifade ettiği şu tümceler de “demokratik” bir tutumla bir yana bırakılabilir:

“**Faşizmin**, burjuva milliyetçiliğinin nefes aldırılmaz **totaliterizmiyle**, **işçi sınıfının** aşırı eşitçiliğinin **demokrasi yoksunluğu totaliterizminin** başarısızlığı, bu çerçevenin dışına taşırılmış gerçeklikleriyle bağlantılıdır. 2000’li yılların zaferini keskinleştiren demokratik sistem, derinliğine ve tüm toplumlara yaygınlaşmasının önüne geçilemez gibi görünüyor. Buna karşı direnen kaybederken, başarıyla uygulayanın kazanacağı da aynı kesinliktedir...”

Atatürk’te ne özel bir demokrasi karışıklığı, ne de Kürt aleyhtarlığı söz konusudur. İlerlemeden yana ve beklentisi vardır... Atatürk’ün kurduğu Cumhuriyeti etkilense bile ne **Hitler’in Almanya’sı**, ne **Stalin’in Rusya’sı** gibi, cumhuriyeti **aşırı totaliter** kılmak istemedi...” (A. Öcalan, 81 sayfalık savunması) (abç)

Amerikan emperyalizminin “demokrasi literatürü”nde, geri-bıraktırılmış ülkelerdeki askeri darbeleriyle oluşturulan yönetimlerin “otoriterizm” ve sosyalist ülkelerdeki yönetimlerin “totaliterizm” olarak tanımlandığını bilmek de burada kişilerin “demokratlığı”na zarar vermeyecektir. Ve A. Öcalan’ın İmralı’da söylediği gibi, “*Türkiye Cumhuriyeti istenilen düzeyde olmasa da demokratikleşmede epey mesafe aldığı*” için, herkes düşüncesini özgürce söylemek durumundadır. Bundan birkaç yıl önce şöyle denilmiş olması da “düşünce özgürlüğü” kapsamında değerlendirilmelidir!

“Bu bir kara cehennem rejimidir yani... Türkiye’nin bazı Kemalist aydınları vardır. ‘Şöyle rönesanstır’ derler. Peki bu ne yani, bu hangi kara rejimde bu düzeye gelmiştir. Örneği yoktur ve en sivri uçtur. Hatta faşizmin babalığına soyunması da bu nedenledir bence. Faşizmin ilk (kapitalist faşizmin tabii) nüvesi burada gizli, **Kemalizm**’de gizlidir. **Hitler’in Mussolini’nin Mustafa Kemal’e** bizim öğretmenimizdir demesi, boşuna değildir.

Onun yaşadığı koşullar onu 1920’ler-

de dünya çapında faşizmin babası yapmıştır.” (A. Öcalan, Akt. Mahir Sayın, *Erkeği Öldürmek*, s: 112, Nisan 1997)

“Demokratlık” adına, yukarıda aktardığımız sözlerin “bir düşünce” olarak nasıl açıklanır- sa açıklansın, birbiriyle çelişen ve birbirini dışlayan yanları bir yana bırakılmayacak kadar açıktır. İster BDG adı altında PKK ile ittifak içinde bulunanlar, ister değişik dönemlerde benzer ittifak yapanlar, bu çelişen ve birbirini dışlayan açıklamalar karşısında kendi konularını ve tutumlarını açıkça ortaya koymak zorundadırlar. Öyleki yıllar önce ortaya konulmuş şu belirlemelere karşı akla gelebilecek her türden suçlamayı, karalamayı yapanlar bir kez daha düşünmek ve karar vermek zorundadırlar:

“Mihri Belli’ye göre, Türkiye’deki milli meselenin her zaman ve her şart altında tek bir çözüm yolu vardır; Kürt emekçi halkının çıkarlarıyla bağdaşan tek formül vardır; o da, meseleyi şartlar ne olursa olsun, misak-ı milli sınırları içinde ele almak gerekir.

Oysa bu görüş, temelden yanlış ve anti-sosyalist bir görüştür. Bilindiği gibi, devrimci proletarya milli meseleyi ulusların kendi kaderini tayin hakkının ışığı altında ele alır. Biz, ulusların kendi kaderini tayin hakkının ışığı altında diyoruz ki: ‘Her şart altında, her zaman meseleyi misak-ı milli sınırları içinde ele almak gerekir veya Kürt emekçi halkının çıkarlarıyla bağdaşan tek çözüm yolu ayrılma hakkının kullanılmasıdır’ diyen görüşler yanlıştır. Bu görüşlerin sahipleri, her iki tarafın burjuva ve küçük-burjuva milliyetçi unsurlarıdır.” (*ASD’ye Açık Mektup*, Ocak 1971)

Yıllar önce yapılmış bu belirlemeleri “kemalistlik”le suçlayanlar, yıllar sonra İmralı’da söylenen şu sözlerin karşısında açık bir tutum almak zorundadırlar:

“Türkiye’yi Misak-ı Milli olarak başta ortak bir vatan olarak kabul, hem Kürtler hem Türkler için bir ulusal yemin olarak kabul edilir. Tamamı uygulanmasa da mevcut sınırlar yeminli vatan parçasıdır. Belgelidir. İnkara gelmez.” (A. Öcalan, 81 sayfalık savunması)

A. Öcalan’ın Misak-ı Milli konusunda THKP-C ile Mihri Belli arasındaki tartışmaya ilişkin olarak birkaç yıl önce söylediklerini de anımsatalım:

“Türkiye devrimci hareketinin içindeydim. Şüphesiz Kürt sorunu benim için yakıcıydı. Hatta Mahir’in İstanbul Teknik

Üniversitesi'nde Sinan Kazım Özüdoğru ve Yusuf Küpeli'yle birlikte 'şovenizme ve modern revizyonizme karşı biz bir kopuş yürüteceğiz' dedi. Şimdi de değerli bir abimiz olan Mihri Belli'ye karşı böyle bir polemikleri vardı. Ben o zaman onların tavrını çok yiğitçe (ki, bütün anfiye bine yakın genç vardı) buldum. Orada onlara karşı bu cesaretleli tavrı sergilediler. Çıktılar, anfiye bir daha girdiler. Hatta birkaç kez tabanca mermisi patladı. Ama sonuna kadar tavırlarını koydular. Halen kuşağımızda yankılandığı kadarıyla en önemli bir çelişki de Kürt sorunu. 'Kemalizm' in etkisinden kurtularak bu soruna sonuna kadar doğru yaklaşım göstereceğiz'. Bu beni etkiledi."

(A. Öcalan, Akt. Mahir Sayın, *Erkeği Öldürmek*, s: 72, Nisan 1997)

Burada A. Öcalan'ı "etkileyen" "Mahir"lerle Mihri Belli arasındaki Kürt sorunu konusundaki tartışmayı da anımsatmak gerekmektedir:

"Toplantıda [29-30 Ekim 1970 günü yapılan toplantı] Kürt meselesini de tam bir şovenist, bir küçük-burjuva milliyetçisi gibi ele almıştır Mihri Belli. 'Türkiye'de aşağı-yukarı dört milyon Kürt yaşıyor. Bu Kürt topluluğu ile, Türklerin kardeşliği tarihin sınavından geçmiştir. **19. Yüzyıla kadar, Kürtler Osmanlı İmparatorluğunun doğu sınırlarını korudular** (altını biz çizdik)... 1880'den 1925 Şeyh Said isyanına kadar sözü edilecek bir Kürt isyanı olmadı. O dönem, Osmanlı imparatorluğunun dağıldığı, bölündüğü dönemdir. Milli toplulukların hemen hepsi isyan etti. Ermenisi, Rumu, Bulgarı, Arabı. **Ama Kürtler isyan etmediler o çöküş döneminde** (altını biz çizdik). Bu lafları edenin Mihri Belli olduğunu bilmesen, Osmanlı Hanedanının son şehzadesinin konuştuğunu zannedersin. Daha milli şuurun uyanmadığı bir dönemde Kürtlerin feodal beylerin emrinde Osmanlı İmparatorluğunun doğu sınırlarını korumasını; feodal beylerin baskısı altında uluslaşmamış iki halkın aynı sınırlar içinde yaşamasını, Birinci Dünya Savaşında iki halkın bilinçsizce emperyalist güçlerden birinin ve yerli hakim sınıfların kontrolünde omuz omuza cepheye sürülmelerini övgüye değer birşeymiş sanki iki halk hep ortak menfaatleri için savaşmışlar ve bu yüzden aralarında geleneksel bu dostluk doğmuş gibi göstermeye çalışmaktadır Mihri Belli. Artık için bu kadarna

da ne demeli, 'deli saçması' mı demeli bilemiyoruz? Ve Bay Mihri Belli devam ediyor. 'Ve proleter devrimcileri, bütün milli davaların savunucusu oldukları gibi, Türkiye'nin toprak bütünlüğünün de en tutarlı savunucularıdır. Ve Türkiye'nin toprak bütünlüğü bu 1970 yılında bir tek şekilde savunulabilir: Kürt halkına eşit haklar tanımakla, onun varlığını tanımakla, bu halka ana dilini konuşma hakkını tanımakla ve bu halkın gönül rzasıyla Türkiye'de kardeş Türk halkıyla birlikte yaşamayı istemesini sağlamakla, biz meseleyi böyle koymaktayız.' Arkasından hemen bilimsel sosyalizmin de meseleyi böyle koyduğunu (!) ilave ediveriyor! Aslında her zaman olduğu gibi Mihri Belli, sosyalistlere değil, küçük-burjuva radikallerine hitab etmektedir burada da. Onlara, 'sakın bizim hakkımızda yanlışmayın, bizler enternasyonalist değil, gerçek milliyetçileriz. Siz bize dokunmayın, biz de sizin gerinizden emekleyerek gelelim, sizlere omuz verelim. Bu arada sakın ha sizden öncekilerin yaptığı gibi yanılıp da Kürtler üzerinde asimilasyon politikası falan da uygulamaya kalkmayın. Akıllılık edip onlara kendi dillerini konuşma ve kültürlerini geliştirme hakkını lütfederseniz milli sınırları daha iyi koruyabilirsiniz!' diyor. Marksist-leninistlerin bütün meselelere halkların gerçek mutluluğunu, gerçek barışı sağlayacak olan sosyalist hareketi güçlendirme açısından bakacaklarını ve milli meseleye de bu açıdan bakmak gerektiğini; şartlara göre ayrılmak, bölgesel özerklik, federasyon haklarının savunulacağını veya sadece asimilasyon politikasına karşı çıkılacağını unuttuyor! Aslında bir küçük-burjuva radikalinden pek farklı olmayan bu keremeti kendinde kişiyi sanki marksist-leninistmiş gibi eleştirmeye kalkmak da biraz tuhaf oluyor!" (1965-71 *Türkiye'de Devrimci Mücadele ve Dev-Genç*)

İşte A. Öcalan'ı yıllar önce "etkileyen" tartışma özetle böyledir. Ve bugüne gelindiğinde, İmralı'da söylenenlere bakıldığında, kimin daha çok "etkilediği" açıkça görülmektedir.

Ancak, sorular bunlarla sınırlı değildir.

Tarih konusunda en az bilgisi olan birinin de bileceği gibi, Osmanlı Meclis-i Mebusan'ının 1920'de Osmanlı İmparatorluğunun asgari sınırlarını belirleyen Misak-ı Milli'si, yani milli

andı, 23 Nisan 1920'de Ankara'da kurulan BMM'nde de kabul edilmiş bir "yemin"dir. 1925 yılında İngiltere ile yapılan Ankara Anlaşması sonucunda, Misak-ı Milli, içerdiği Musul ve Kerkük bölgesi dışında kalan bugünkü Türkiye Cumhuriyeti sınırlarını ifade eden bir belirleme olmuştur.

Sovyetler Birliği'nin dağıtılmışlığı koşullarında ortaya çıkan Türki Cumhuriyetlerle birlikte "Adriyatik'ten Çin Denizi'ne kadar Türk dünyası" tezi, Körfez Savaşı sonrasında Musul ve Kerkük bölgesini de kapsayan bir boyuta ulaştırılmaya çalışılmıştır. T. Özal'ın ifade ettiği ve kendisini "2. Cumhuriyetçi" olarak tanımlayan küçük ve orta ticaret ve sanayi sermayesinin bir bölümü tarafından savunulan bu tez, "bölgenin en büyük gücü" olan Türkiye'nin "kendi kabuğundan çıkarak", bu Türk dünyası boyunca yayılması istemine denk düşmüştür. Dönemsel olarak ANAP ve DYP içinde siyasal ilişkiler sürdüren bu küçük ve orta ticaret ve sanayi sermayesi, bugün MHP çevresinde toplanmış durumdadır.

Kimilerince "alt-emperyalizm olma isteği" olarak adlandırabilecekleri bu tez, Türkiye'nin **yayılmacı** ve **sömürgeci** bir dış politika izlemesi gereğine dayanmaktadır. Amerikan emperyalizminin Sovyetler Birliği'nin dağıtılmışlığının ilk yıllarında ortaya çıkan boşluklar nedeniyle Türkiye'ye bu yönde hareket olanağı sağlamak zorunda kalması da, bu tez sahiplerini umutlandırmıştır. Gerçekleşmesi olanaksız olan bu tez, "Turan" düşlerinin yeniden güncelleşmesini de beraberinde getirmiştir.

Gerçekleşmesi olanaksızdır, çünkü, Amerikan emperyalizminin Sovyetler Birliği'nin dağıtılmışlığı koşullarında ortaya çıkan yeni pazarlara ilişkin olarak belirlenmiş bir politikası ve hazırlığının mevcut olmadığı koşullarda, zaman kazanmak amacıyla Türkiye'yi yönlendirdiği bir dönem geçilmiştir. Bugün Azerbaycan-Ermenistan sorunu da dahil olmak üzere, bu alandaki her sorun doğrudan emperyalizmin denetimi altında ele alınmaya başlanmıştır. Dolayısıyla, Türkiye'nin zaman kazanmak için kullanıldığı dönem sona ermiştir ve artık Türkiye'nin devreden çıkarılması aşaması başlamıştır.

İkinci olarak, bu tezin, "alt-emperyalizm" çerçevesinde gerçekleşmesi olanaksızdır. Çünkü "alt-emperyalizm", "*bir ülkenin belli bir bölgede emperyalizm adına ekonomik sızma, denetim ve müdahale görevini yüklenmesidir*". (THKP-C/HDÖ: *Türkiye Devriminin Acil Sorunları-I*, s: 95) Bir başka deyişle, "*gizli işgalin bölgesel uygulaması*"dır. Bu nedenden dolayı, tez, "alt-emperyalizm" uygulamasıyla

görüntüsel bir ilişkiye sahiptir.

Ve şöyle söylenebilmektedir:

"Bu birlikte vatanın, daha bağımsız cumhuriyetin daha güçlü olacağına kuşumuz yoktur. Bu sorunu çözmüş cumhuriyetin tarihe yaraşır bir önderliği Orta-doğu'dan Balkanlara, Kafkasya'dan Orta Asya'ya taşıyacağına da inancımız tamdır." (A. Öcalan'ın mahkemeye verdiği 31 Mayıs tarihli dilekçesi)

Yanıt bekleyen sorular olarak ortaya koyduklarımız, soruların belli başlılarını içermektedir. Küçük-burjuva aydınlarının bu sorular karşısındaki tutumları, hiç şüphesiz, ulusal sorunun yaratmış olduğu çatışma ortamının getirmiş olduğu "gerilim"le belirlenmektedir. Lenin'in deyişiyle, "*demokratik kurumlar getirmekte umutsuzluğa kapılan ve bir dizi ('kültürel') sorunda her ulusun proletaryasıyla burjuvazisini yapay olarak birbirinden ayrı tutarak, burjuvazinin ulusal kavgalarından kurtulmaya çalışan kişilerin oportünist düşünden başka bir şey*" olmayacaktır.

Ancak kendilerini "marksist-leninist" olarak ya da "marksist-leninist-maoist" olarak tanımlayanlar, kaçınılmaz olarak, bu sorular karşısında kendi ideolojik belirlemelerini ve buna uygun politik tutumlarını ortaya koymak zorundadırlar. Bu zorunluluk, herhangi bir taktik sorunla ilgili bir zorunluluk değildir. İdeolojik ve politik olarak ülkemiz devriminin geleceğini belirleyecek nitelikte sorular gündemdedir. Yetişen yeni devrimci kuşak, bu konulardaki kesin belirlemelerle biçimlenecektir. Bu sorularda ortaya konulacak belirsizlikler, tutarsızlıklar, doğrudan Marksizm-Leninizmin çarpıtılması sonucunu doğuracaktır. Ve daha da ötesi, bu konuda tutum belirlemeyenler, örgütsel olarak oportünizmin ve şovenizmin batağına batmaktan kendilerini kurtaramayacaklardır.

Öyle ki şu belirlemeleri yapanlar için gelişmeler çok daha yaşamsaldır:

"Örgütsel düzeyin geriliği, kadrosal birikimin aşırı zayıflığı, ciddi bir yeraltı hiyerarşisine sahip olmamak ve çoğunlukla İstanbul'a sıkışmışlıkla karakterize olan, daha çok bir dergi çevresi gerçekliği içinde bulunan ve de kendi güçleriyle bağımsız bir kitle eylemi örgütlemeyi başaramayan bu zayıf, fakat eldeki güçleriyle kesintisiz politik faaliyette ısrar eden dergi çevreleri '98'de asıl olarak daralma yaşamışlardır..."

En önemli sorun 'belli başlı' parti ve örgütlerin hiçbirinin '98 yılında sınıf mücadelesinin gerektirdiği politik faa-

liyet ve eylem düzeyini yakalayamamış, devrimin o süreçteki ihtiyaçlarını yanıtlayma pratiği sergileyememiş olusudur...

En sıkı illegal örgütlülüğün ve 'profesyonel devrimciler örgütü'nün olmazsa olmazlığı şartlarında, bir başka ifadeyle sömürgeci faşizm altında **bir gazete çevresi haline gelişin** engellenmemesi, dahası buna dönemsel bir gerçek olarak boyun eğilişi, **fiilen legalleşmiş örgütlerden** 'daha sonra' sağlam bir gizli yapı kurulacağı avuntularının adeta teorileştirilmesi (buna yanlışların, hastalıkların, geriliklerin teorileştirilmesi de diyebiliriz), sürece

uygun bir örgütsel ve politik çizgi geliştirmeye elbette imkan vermemiştir ve veremeyecektir. Yaşamsal bir önem taşıyan devrimci çalışma ve eylemin sürekliliğinin böyle bir yoldan asla güvenilenemeyeceği bir sır değildir." (*Sınıf Pusulası*, Mart-Nisan 1999, sayı: 1, s: 21) (abç)

Kendilerinde "belli başlı devrimci parti ve örgütler" ayrımı yapma yetisi gören, "eldeki güçleriyle kesintisiz bir politik faaliyette ısrar eden dar gruplar"ın ölçüsüne sahip olduğunu düşünen bu yazının sahipleri, A. Öcalan'ın şu belirlemeleri karşısında tavırlarını ortaya koymak zorundadırlar:

"Başta PKK olmak üzere yasadışı konumda olan birçok örgüt barışla birlikte normal siyasal ve yasal sürece kendini uyarlamalıdır.

Silahlı çatışma ortamının ortadan kalkması, **yıllardır yasadışı konumda olan birçok örgütü, demokratik ortamla bütünleşmeye itecektir. Özellikle çıkarılacak bir af ve yasal, siyasal çalışmanın önü açık tutulduğunda, demokratikleşmenin daha da kökleşmesine yol açacaktır.** Doksanlı yıllarda örgütsel özgürlük ilerleme sağlamıştır. Genel siyasal ortamı, gergin tutmanın anlamsızlığını, son seçim süreçleri ortaya koymuş, toplumun demokratik normalleşme isteği ve tekrar değil, şiddetle çözümlenmeyen parti ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Kısır yolda inat edenler terk edilmektedir. Bu hem sağ, merkez ve tüm sol örgütler için geçerlidir. Klasik ve fazla demokratik değeri olmayan siyasal çalışma dönemi geride kalmıştır. Bu sol için daha da geçerlidir. Kendini yenileme ve **yasallaşma**, bununla birlikte toplumun önündeki sorunlara gerçekçi demokratik çözüm projelerini koymakla ortaya çıkma, bunun için kapsamlı ittifakları gerçekleştirme, gelişmenin iktidarlaşması için kaçınılmaz gereğidir. Klasik söylem, örgüt ve kadro anlayışları toplumun gündemini yakalayamaz...

Bu çerçeveye PKK için de geçerlidir. **Yetmişlerin klasik sağ-sol, faşizm, sosyalizm ve ulusal sorun kavramlarıyla yazılan program, örgüt biçimleri ve eylem anlayışı, aslında doksanlarda masaya yatırılmalı ve dönüşme tedbirleri alınmalıydı.** Türkiye genelinde bir demokratikleşmeyle, bölge toplumunun feodal ağırlıklı toplumsal yapısı için daha özgül bir program, özellikle dil, kültür özgürlüklü derinliğine bir demokrasi programı, bunun barışçıl siyasal örgüt yapısı, silahlı mücadele yerine **siyasal çalışmanın yasal biçimlerini** ortaya koymalıydı." (A. Öcalan, Demokratik Birlik Çözümü İçin Tezler, 81 sayfalık savunması) (abç)

A. Öcalan'ın 1990 yılından itibaren Türkiye oligarşisine gönderdiği her mesajda ifade edilen sözler bir kez daha yinelenmiştir: **Eğer bizimle anlaşmazsanız, Türkiye'deki her türlü silahlı ve illegal faaliyeti sona erdiririz.**

Yıllarca A. Öcalan'ın oligarşiye gönderdiği bu mesajlar karşısında sessiz kalanların, dolaylı olarak bunu kabul edeceklerini de kabul etmiş olmaları bir yana bırakılacak olursa, İmralı savunmasında söylenen bu son söz karşısında açık beyanda bulunmak zorundadırlar. Daha dün (Eylül 1998) PKK ateş-kesilen ettiğinde, bunun kendileri için de geçerli

olup olmadığı konusunda hiçbir şey söylemeyenler, bugün aynı kolaycılığa sahip değildir.

"Yıllarca yasadışı konumda olan birçok örgüt" kapsamına girip girmediklerini, "çıkarılacak bir af yasası" ile "yasal siyasal çalışmaya" girip girmeyeceklerini açıklamak zorundadırlar.

Özellikle kendilerini PKK'yle birlikte "**Birleşik Devrimci Güçler Platformu**" içinde birleştirenler, A. Öcalan'ın bu açık beyanları karşısında tutumlarını açıklamak zorundadırlar.

A. Öcalan'ın belirttiği koşullar kabul edip etmediklerini, bu koşullar ortaya çıktığında "silahlı mücadele yerine siyasal çalışmanın yasal biçimleri"ne geçip geçmeyeceklerini açıklamak zorundadırlar.

Bu stratejik nitelikteki sorular yanında, örgütlenme konusunda ortaya çıkan sorular da aynı kesimler tarafından yanıtlanmak zorundadır. "Devrimci, dediğini yapan, yaptığını savunan kişidir" belirlemesini dillerinden düşürmeyenler, A. Öcalan'ın İmralı duruşmaları boyunca sergilediği tutumu, bu belirlemeyle bağlantılı olarak değerlendirmek zorundadırlar.

Kendilerini en keskin Stalin "savunucusu" ilan edenlerin, A. Öcalan'ın Stalin'i Hitler'le aynı kefeye koyması ve "totaliter" ilan etmesi karşısında sessiz kalamazlar.

"Adriyatik'ten Çin Denizi'e kadar Türk yurdu" söyleminin, Türk milliyetçiliğinin yayılcılığının en açık ifadesi olarak kabul eden herkes, A. Öcalan'ın ve PKK Başkanlık Konseyi üyelerinin açıklamaları karşısında tavırlarını ortaya koymak zorundadırlar. Türklerin ve Kürtlerin bir araya gelerek, Osmanlı İmparatorluğu'nun "yaptığını" yaparak, yayılcı ve sömürgeci bir devlet istemi karşısında sessiz kalmak, hertürlü yayılcılığa, sömürüye, baskıya ve ulusların ezilmesine karşı sessiz kalmakla eşdeğer olduğu açıktır. Ezilen ulus milliyetçiliğinin zaman zaman saldırgan milliyetçiliğe dönüşümünün bu yeni olguları karşısında alınacak her tutum, aynı zamanda Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı konusundaki tutumla çakışmak durumundadır.

"Şunu herkesin bilmesi gerekiyor; biz ABD'nin Kürdistan'da, bölgede kendisine göre istikrar yaratmasına bir şey demiyoruz. Kendi çıkarlarına göre düzenleme yapabilir." (PKK Başkanlık Konseyi üyesi Cemil Bayık, 20 Haziran 1999, Özgür Politika)

"Şimdi 21. Yüzyıla girerken Türkiye'nin önünde 16. Yüzyılda olduğu gibi bir sorun var. İlerlemeyi sağlayabilmek için kendisini güçlü kılacak ilişki ve ittifaklara ihtiyacı var. ...

Türkiye devletinin Kürdistan ile çelişki, çatışma ve savaş içerisinde olması kesinlikle böyle bir yönelimi için engeldir. ...

Eğer Osmanlı yöneticilerinin yaptığına benzer biçimde tarihten ders çıkarırsa, güncel duruma uyarlanmış politikalar üretebilir. Kürtlerle çözümü, anlaşmayı esas alırsa, Kürt ulusunun gücünü arkasına alır ve onun desteği ile birleşirse Doğu'ya ve Güney'e yönelik açılımını yürütebilir." (PKK Başkanlık Konseyi üyesi Duran Kalkan, 23-24 Nisan 1999, Özgür Politika)

Tüm bu sorular karşısında yine de "geleneksel" tutumlarını sürdürenler elbette olacaktır. Onlara son olarak Lenin'in ezilen ulus burjuvazisinin niteliğine ilişkin şu sözlerini anımsatmak istiyoruz:

"Uluslara yapılan her baskı, geniş halk yığınlarının direncini davet eder; ulus olarak baskı altında kalan halkın direnci, her zaman, ulusal ayaklanma eğilimi gösterir. **Ezilen ulus burjuvazisinin** (hele hele Avusturya ve Rusya'da) bir yandan **pratikte, kendi halkından gizli olarak ve ona karşı, ezen ulusun burjuvazisiyle gerici anlaşmalara girerken, bir yandan da ulusal ayaklanmadan söz etmesi** hiçte seyrek görülen bir şey değildir." (Lenin: *Marksizmin Bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomizm*, s: 73-74) (abc)

İMRALI SAVUNMASI'NDA NE SAVUNULDU?

Bağımsızlık ve Demokrasi Yolunda Kurtuluş, Sayı: 39, 16 Temmuz 1999

“Beklentim, devletin payıma düşen görevleri belirlemesidir” (Öcalan)

(Aşağıdaki metin, Bağımsızlık ve Demokrasi Yolunda Kurtuluş dergisinin 16 Temmuz 1999 tarihli 39. sayısından alınmıştır. A. Öcalan'ın İmrالی duruşmaları sırasında sergilediği tutumu çeşitli yazılarında eleştiren derginin bu yazısı, konunun devletle yapılması hesaplanan “gizli pazarlık” yanını ele almaktadır. İçerdiği kimi değerlendirmelere ve ifadelere tümüyle katılmasak da, soldaki suskunluğu düşünerek, yazıyı olduğu gibi yayınıyoruz.)

Hep Kullanmayı Düşünenler, Kullanılmaktan Kurtulamazlar

Bu Kısır Döngünün Adı mı “Usta Politika”?

Öcalan'ın avukatlarıyla yaptığı görüşmelere ilişkin bilgiler, savunmanın nasıl şekillendiğine dair belli bir fikir veriyor.

Öcalan'ın avukatlarından Zeki Okçuoğlu, ilk günlerdeki görüşmelerine ilişkin şunu aktarıyor:

“... başından itibaren bir iki avukatın gösterdiği cansiperane çaba Öcalan'ın ‘Devletin ve Başbakanlık Eşgüdüm Merkezi'nin çizdiği çerçeve içinde savunma yapacağım. Kimse benden başka bir savunma yapmamı beklemesin. Sizlerden de bu çerçevede savunma yapmanızı istiyorum’ sözleriyle ne yazık ki bütünüyle çökmüştü.” (Serbesti, sayı: 4)

Okçuoğlu şöyle devam ediyor:

“Bu perspektifle avukatlara savcı yardımcılığı öneriliyordu.”

Yargıcın, sanığın, tanığın, avukatların, medyanın, kısacası herkesin ne söyleyip yapacağı belli; herkes üzerine düşeni yapıyor. İşte böyle bir yargılamaya tanık olduk. Çok demokratikti mahkeme. Çünkü belliydi ki olumsuz herhangi bir gelişme olmasından herhangi bir kaygı duymuyorlardı.

Okçuoğlu, daha önce bir radyoyla yaptığı röportajda da Öcalan'la görüşmelerinin kontrgerillanın denetiminde olduğunu söyleyerek, bu görüşmelerden birinde Şeyh Said'in nasıl aldatılarak idam edildiğini anlattığını ve Öcalan'ın bu anlatıma daha sonra şöyle bir tepki gösterdiğini söylüyor:

“Şeyh Said hakkında bana anlattığın hikaye (*) yukarıdakilerin hoşuna gitmemiş, dedi. Bundan sonra da benimle konuşmalarına dikkat etmelisin, böyle yanlış şeyleri de bana anlatmamalısın, dedi. Ben de bunları birilerinin hoşuna gitsin diye anlatmadığımı ifade ettim ve ben örnek olması, kendisinin de ders çıkarması için anlattığımı söyledim.”

(*) Av. Okçuoğlu'nun A. Öcalan'a anlattığı hikaye kendi ifadesiyle şöyledir: “Şark İstiklal Mahkemesi hakimlerinden Ali Saib, Şeyh Said'i hücrelerinde ziyaret eder. Amacı Şeyh'i mahkemede savunmasında Kürtlerin inkar edilen hakları için değil, İslami nedenlerle ayaklandıklarını söylemeye ikna etmektir. Eğer Şeyh bu doğrultuda savunma yaparsa, kendisine verilecek idam cezası müebbed hapis cezasına çevrilecek, daha sonra Edirne'ye sürgün edilecek, 2 yıl sonra çıkarılacak aff-ı umumi ile serbest bırakılacaktı. Ali Saib bununla da kalmaz, serbest bırakıldıktan sonra birlikte kuzu çevirip yemek üzere Şeyh'i Hınıs'taki evinde ziyaret edeceğini de vaat eder.

Anlatılanların eksiği olabilir, fazlası olabilir. Ama zaten olan biten bu anlatılanları fazlasıyla doğruluyor. Ortada bunlara uygun bir gelişme olmasa, spekülâtif der geçersiniz.

Ama savunma, ortadadır. Orada devletin, MGK'nın, ABD'nin görüşleri vardır. Bunu daha önce söylemişizdir.

Daha duruşmaların başlangıcında "İmralı'da oligarşinin, emperyalizmin duymak istedikleri söyleniyor" dedik. Çünkü söylenenlerin derin anlamı da, çıplak anlamı da ortadaydı.

Yıllardır oligarşinin savundukları, hatta ders kitaplarında yazdıkları, bu defa Öcalan'ın ağzından tekrar ediliyordu.

İşte tartıştığımız bu... Sol, devrimcilik ne hale geldi?

Devletin görüşlerini, MGK'nın, ABD'nin dediklerini tartışır hale geldik. Bu görüşler devletin mi, devrimcilik mi, fırtına burada kopuyor.

Oysa savunmanın sahibi açıkça söylüyor. Gerçek de bu. O savunma devletindir. ABD'nindir.

Tekrar ediyoruz. Bu savunma devletin, ABD'nin devrime, sosyalizme saldırısıdır. Doğrudan saldırıdır. Hiç bir uydurma teori, bu gerçeği gizleyemez.

DEVLETİN DUYMAK İSTEDİKLERİ SÖYLENMİŞTİR!

İMRALI SAVUNMALARI, ABD VE MGK'NIN ÇÖZÜMÜ DOĞRULTUSUNDADIR. DEVLET SAVUNULMAKTADIR VE DEVLETE TABİ OLUNMUŞTUR.

Bunları daha önce yazdık.

ABD'nin yıllardır Kürt sorunu için "**sorun Türkiye'nin demokratikleşmesi sorunu**" dediği biliniyordu. Öcalan'ın savunmasının temel tezi de budur.

MGK, bu mücadeleyi siyasal, askeri, ahlaki her açıdan gayri-meşru ilan ediyordu yıllardır. Öcalan da bunu yapmıştır. Hatta o MGK'nın beklediğinden de fazlasını yapmış, tarihteki Kürt isyanlarını bile mahkum etmiştir.

Bu savunmanın nasıl biçimlendiğinin özel bir önemi yoktur. Ancak artık orada, devletin savunulduğu ortadadır. Bunu herkes görmek zorundadır.

Zeki Okçuoğlu'nun sözleri spekülâtif bulunabilir. Hatta "yalan" diyen de çıkabilir. Öyle bile olsa, değişen hiç bir şey olmaz. çünkü savunmanın kendisi ortadadır. Çünkü Öcalan'ın mahkeme boyunca tavır ve sözleri ortadadır. Hepsine şu veya bu şekilde bir kulp takıp onları doğru, eksiksiz, görmek ve göstermek isteyenler, son olarak Öcalan'ın kendi yazdığı mektuptaki şu sözlere baksınlar:

"Umut ve beklentim mahkmeden sonra devletin -illa beni veya PKK'yi resmen muhatap kabul etsin demiyorum- uygun bir yöntemle gerçekten tüm sorunların kilidi haline gelmiş bu silahlı çatışmayı kalıcı olarak sona erdirmek için, duyarlı, bilimsel ve durumumuzu bütün boyutlarıyla göz önüne alan bir planlamayla gündemleştirmesi ve **payıma düşen görevleri belirlemesidir**. Şu anda etkileme gücümüz sona erdirmeye uygundur. **Uzun sürmesi kontrolü kaybettirebilir**. Çünkü çok çıkar ve güç üzerinde oynuyor." (7 Temmuz 1999, Özgür Politika)

Ne söylüyor?

1- Devlet beni veya PKK'yı muhatap alsın demiyorum.

2- Devlet, duyarlı, bilimsel ve durumumuzu bütün boyutlarıyla gözönüne alan bir planlama yapsın. (Hangi devlet? Tabii ki sözü edilen MGK'nın kurmaylığındaki faşist devlettir. Türkiye'de bundan başka devlet yok.)

3- Devlet, bu planlama çerçevesinde benim payıma düşen görevleri de belirlesin.

Öcalan devletin vereceği görevleri kabul etmeye hazır.

Nasıl bir görev üstlenebileceğini de açığa kavuşturuyor.

Şeyh, mahkemede, Ali Saib'le anlaştıkları gibi hareketin Kürtlükle bir ilişkisinin bulunmadığını, isyanı İslami nedenlerle gerçekleştirdiklerini söyler. Ancak buna rağmen mahkeme idam cezasını müebbede çevirmez.

30 Haziran 1925 tarihli Cumhuriyet gazetesine göre infaz günü Şeyh Said siyasetgaha götürülürken Saib Bey'i sesinden tanıır ve;

- 'Hani ya doğruyu söylersem kurtaracaktın' der.

Saib bey;

- 'Ne yapalım Said efendi, seninle Hınıs'ta kuzu yiyemedik' der. 'Bu kadar Türk kanının dökülmesine ve ocakların sönmesine sebep oldun, cezanı çekeceksin.'" (*Kurtuluş Cephesi'nin notu*)

Şu anda sona erdirebilecek gücüm var diyor. (Sona erdireceği ne? PKK. Aynı kapsam içinde gerilla savaşı. Kürt halkının ulusal mücadelesi.)

Bu arada Öcalan devleti UYARMAYI da ihmal etmiyor.

Şu anda diyor, bunları sona erdirecek gücüm var, yani PKK üzerinde kontrolüm var, hala benim sözüm geçiyor, ama eğer geç kalırsa, kontrolümü kaybedebilirim.

DEVLET PLANLAYACAK, ÖCALAN'A BU PLAN ÇERÇEVESİNDE GÖREV VERECEK, ÖCALAN VERİLEN GÖREVİ YERİNE GETİRECEK.

Bu bakış açısının yapacağı savunma da elbette farklı olmayacaktır.

Olmamıştır.

Bu devletten sözediyoruz ve Öcalan bu devlete sık sık saygı ve şükranlarını belirtiyor.

İmralı'daki duruşmanın başladığı ilk günkü gibi.

"Türk devlet yetkililerine" yazdığı son mektubu da aynı saygı ve şükranla bitiriyor. Şöyle diyor:

"Devlet, İmralı'daki yargılamayı dünyaya örnek olarak düşündü. Bunun temel yargılananı olarak saygı ve şükranla karşıladım."

İmralı'da hukuk yok diyor dışarıdakiler, Öcalan bu örnek yargılamaya saygı ve şükranlarını sunuyor.

Öcalan'ın barış politikasını, hatta "her dediğini" savunanlar, görmüyor bunları. Görmezden geliyor.

Körler de gerçeklerden kaçamaz.

İmralı savunmasının niteliği en becerikli demagoglar tarafından bile gizlenemez.

PKK'de Çözülme, Uzlaşma ve Güce Tapma Felsefesi

1970'li yılların sonlarına doğru kuruluşu ilan edilen ve bu ilanında Marksist-Leninist olduğunu belirten, "Türk sömürgeciliğine" karşı Kürtlerin kendi kaderini tayin hakkını "Bağımsız ve Birleşik Kürdistan" olarak kullanacağını açıklayan, Türkiye Kürdistan'ının "sömürge" olduğu tesbiti yapan, "Bağımsız ve Birleşik Kürdistan"ı kurarak sosyalizme geçmeyi savunan ve tüm bunları gerçekleştirebilmek için de ulusal temelde ayrı bir örgütlenmenin gerekliliğini baştan ilan eden PKK, 12 Eylül askeri darbesinden sonraki dönemde, Ağustos 1984'de Eruh ve Şemdinli baskınlarıyla kır gerilla savaşına resmen başlamış, beş-altı yıl içinde belli bir gelişim göstermiş ve 1990'da "ordulaşma"dan, "kurtarılmış bölgeler kurmaktan" ve "halk savaşının stratejik denge aşamasında olduğu"ndan söz etmeye başlamıştı.

Fakat 1993 yılından itibaren PKK, gittikçe güç yitirmeye, gerilemeye başlamış ve ilk kez Mart 1993'de, daha sonra 1995'de ve son olarak da 1 Eylül 1998'de ateş-kes ilan etmiş, "uzlaşma"dan, "diplomasi"den, "siyasallaşmak"tan söz eder olmuştu. Ve buna paralel olarak bir dizi "dönüşüm", "değişim" gündeme gelmeye başladı. PKK'nin ambleminde baştan beri var olan "çekiç-orak"ın 1995 başında kaldırılmasıyla, bu "dönüşüm" ve "değişim" belirgin bir hal almıştı.

Bu gelişme karşısında *Kurtuluş Cephesi*'nin *Mart-Nisan 1995* tarihli 24. sayısında şunları yazmıştık:

"Evet, sizler, kendinizi işçi-köylü ittifakının bir simgesi olan ve devrimin temel gücünü ifade eden çekiç-orak yerine, 'aydınlığın simgesi meşale'yi koyabilirsiniz. Hatta, kendinizi bir sınıf partisi değil, 'insanlık hareketi' partisi olarak da tanımlayabilirsiniz. Biraz da-

ha ileri giderek, artık sınıf mücadelesinin öneminin kalmadığı, sınıf ideolojilerinin 'çağdışı' olduğunu da söyleyebilirsiniz. Ama bunları yapmakla kendinizi burjuvazinin yanına savurduğunuz da bilmek zorundasınız.

Şu kesinkes bilinmek zorundadır: Çekiç-orak simgesi, hiçbir zaman revizyonizmin ya da 'reel sosyalizmin' simgesi olmamıştır. Çekiç-orak, her zaman işçi sınıfının köylülükle birlikteki mücadelesinin simgesi olmuştur ve bu mücadele yüzyılımıza damgasını vurmuştur. Bu tarihsel gerçekleri değiştirmeye kimsenin gücü yetmez.

Ve artık, tüm gerçekliği ile PKK kendisini proletarya saflarından çıkarmıştır. Ezilen bir ulusun kendi kaderini tayin hakkına sahip olması yine de proletaryanın devrimci mücadelesi tarafından desteklenecektir. Ama PKK ile Marksizm-Leninizm kapsamında ve bağlamında tartışılacak birşey kalmamıştır. Artık Kürt ulusal hareketine egemen olan orta ve küçük-burjuvazinin proletarya ideolojisi tarafından eleştirisi gündemdedir."

Aradan geçen zaman ve İmrallı duruşmalarının da gösterdiği gibi, PKK, Marksizm-Leninizmle olan her türlü ilişkisini özenle keserken, kendisini "yeni bir sol parti" gibi sunma eğilimini de, "taktik"lere göre ve "karşı tarafı köşeye sıkıştırma" durumlarına bağlı olarak (ki bunun adı, "geniş ittifaklar politikası" olmaktadır) zaman zaman ön plana çıkarttığı da olmuştur. Bu öne çıkartışa paralel olarak, PKK'nin yayınlarında "sol", "sosyalizm" gibi sözcüklerin bolca yer alması gelenek haline gelmiştir. Bundaki amaç, PKK'nin, "kimilerinin iddia ettiği gibi", Marksizm-Leninizmden

kopmadığı, tersine onu “derinleştirdiği” görünümü vermek olmaktadır. Bu yolla, özellikle Batı-Avrupa so- lunun desteğinin devam ettirilmesi sağlanmış olacağı gibi, “Türk solu”yla ittifaklar kurmak da olanaklı olacaktır. Batı-Avrupa solunun bireysel planda PKK’ye verdiği destek, çeşitli AB platformlarında “diplomasi” yapabilmek için zorunlu olduğu gibi, “Türk solu”yla yapılacak ittifaklar da, Türkiye oligarşisiyle pazarlık yapmak için gerekli olmaktadır. Bir başka deyişle, PKK’nin “Türk solu” ile yaptığı ittifaklar, Türkiye oligarşisine, “benimle anlaşırsan, her türlü illegal ve silahlı faaliyeti durdururum” mesajı için zorunludur.

Ancak, tüm “akıllı politika yapma”ya rağmen, PKK’nin emperyalist ülkelerle girdiği gizli ilişkiler ve ulu-orta söylenmiş anti-marksist sözler, kaçınılmaz olarak ülkemiz solunda, özellikle yeni yetişen devrimci kuşak arasında çeşitli “şüpheler”, “kaygılar” yaratmaya başlamıştır. İşte böyle bir gelişme karşısında, PKK’deki “değişime güvenmeyen”, buna şüpheyle bakanların “güvenini kazanmak” için ve daha da önemlisi Kürt kitlesini bu “değişime” hazırlamak için, bol sol terminolojili yayınlar sıkça gündeme gelmiştir. Bu tür yayınlar, A. Öcalan’ın “tarihi Roma seferi” ile birlikte yeniden bir “canlanma” göstermiştir.

Kasım 1999 tarihli *Serxwebûn*’un 203. sayısında A. Öcalan’ın İtalya’ya gidişi, “PKK yürüyüşü zafer yürüyüşüdür, sosyalizm yürüyüşüdür!” başlıkları, PKK’nin kurucularından Duran Kalkan’la yapılan “sosyalizm üzerine röportaj” tamamlanırken, bu “canlanma”nın içerdiği tüm anti-marksist kavrayışların ortaya konulduğu “değişim”in açık bir ifadesi olmuştur:

Şöyle diyor Duran Kalkan:

“Parti de sosyalist sistemi çok iyi anlayıp benimsedi, adım adım değiştirerek ilerlemek istedi, istiyor. Parti’nin temel bir yaklaşımı bu zaten. Şimdiki yönelim bunu daha iyi gösteriyor. Bu konuda bazıları güvenmiyor, böyle bir aldatma olarak değerlendiriyor. Tabii doğru değil; onların zayıflıklarından ileri geliyor, böyle eskisi kadar endişeli olmaları. Halbuki kendi anlayışının gereği olarak parti buna yöneldi, bu anlayışta ve bu temelde yürümek istiyor. Kuşkusuz bu değişim partinin özüdür, esasıdır. Değişim yaratmak istiyor. Fakat bunu yerinde, zamanında, uygun yöntemlerle gerçekleştirmek de partinin temel bir yaklaşımı oluyor. Bu temelde yürütüyor.” (*)

Ve herkesin de bileceği gibi, PKK’nin, “za-

manında, uygun yöntemlerle” bugüne kadar gerçekleştirdiği değişimler, örgütün Marksist-Leninist olduğu belirlemesinin kaldırılması, amblemindeki orak-çekicinin çıkartılması, sosyalizm amacından vazgeçilmesi, emperyalizme ve “Türk sömürgeciliğine” karşı savaştan vazgeçilmesi, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkının bir yana bırakılması ve nihayet bağımsız ve birleşik Kürdistan devleti kurmaktan vazgeçilmesi olarak özetlenebilir.

Şüphesiz, bu değişimleri ülkemiz solundan da, küçük-burjuva demokratları arasından da “gerekli” ve “akılcı” bulanlar olmuştur. Ve hatta, “PKK, zaten Marksist-Leninist değil, ulusal ve milliyetçi bir hareketti; böyle yapmakla, özüne dönüyor, böylesi daha iyi değil mi?” diyenler de olmuştur.

Marksizm-Leninizm ABC’sinden biraz haberdar olan hemen herkesin bileceği gibi, “durum” hiç de böyle değildir.

Yapılmak istenen, ulusal bir hareket olarak PKK’nin kendine komünist ya da sosyalist bir görünüm vermekten vazgeçme çabası değildir sadece. Yapılmak istenen, aynı zamanda, Kürt sorununu emperyalist sistem içinde, emperyalizmle uzlaşarak çözmek çabasıdır. Bunu sağlayabilmesi için de, emperyalistlerin istediği gibi, kendi “geçmişinden” kurtulması, bu “geçmiş”i reddetmesi ve “doğru olmadığını” ortaya koyması gerekmektedir. PKK’deki son dönemlerin sosyalizm söylemi, bu çerçevede ortaya çıkmaktadır.

Bu yöntem, düşme tehlikesi gösteren bir balonun içindekilerin, kendileri için fazlalık olan ağırlıklardan kurtulma yöntemidir ve dünya tarihi kadar eski bir yöntemdir. Moda deyimle söylersek, bu “global” bir yöntemdir; SBKP revizyonistlerinden, Latin-Amerika’nın pekçok devrim kaçınıklarına kadar pekçok yerde uygulanmış bir yöntemdir.

Sosyalizmin dünya çapında güç kazandığı dönemlerde kendilerini sola atan küçük-burjuva aydınlarının **devrim mücadelelerinin gerilediği dönemlerde** sıkça kullandığı bu yöntem, sadece Marksizm-Leninizm terkedilmesiyle sınırlı değildir. Aynı zamanda her türlü devrimci terminoloji ve Marksist-Leninist kavram da hızla terkedilir. Geçmişte belli bir düzeyi olan teorik yazılar giderek yüzeyselleşir, günlük konuşma diliyle ifade edilen ve ne denilmek istendiği yer yer anlaşılabilen me-

(*) *Serxwebûn*, sayı: 203, Kasım 1998. Duran Kalkan’la röportaj, Sosyalizm gelecekte değil bugünden yaşıyor. Aynı röportaj, *Özgür Halk*, Özgürlük Hareketi’nde Sosyalizm ve Temel Özellikleri, Sayı: 98, s: 58

tinler haline dönüşür. Bu yazılarda, geçmişin reddedildiğine ilişkin yapılan “yeminler” ile “sosyalizmin hazinesine” ne denli katkılar yapıldığından söz eden övünmeler yan yana görülür.

İdeolojisizleşmenin bir yansıması olan ve ideolojisizleşmeden beslenen bu yönelim ve söylem, dinsel söylemlerle de birleşerek, “vicdan”lara hitap eder. Biraz daha “derin” entelektüel birikime sahip olanları ise, 1905 Rus devriminin yenilgisinden sonra ortaya çıkan ampiryokritisistler gibi, “tanrıyı” keşfederler.

Lenin, “*Materyalizm ve Ampiryokritisizm*” adlı yapıtının önsözünde, “20. yüzyıldaki” gelişmelerin “Engels’in diyalektiğini çürüttüğünü” iddia edenleri şöyle tanımlıyor:

“Bütün bu sözde en modern öğretilere dayanarak, diyalektik materyalizm yıkıcılarımız, pervasızca, işi, doğrudan inancılığa (*fideisme*) varınıyorlar: buna karşılık Marks ve Engels’e karşı tutumlarını açık bir şekilde belirlemek sözkonusu olduğunda, bütün cesaretlerini ve kendi inançlarına karşı bütün saygılarını yitiriyorlar. Gerçekte, diyalektik materyalizmden, yani marksizmden tam bir ayrılma; lafta, sadece sonu gelmez kaçamaklar, kurnazlıklar, sorunun özünden kaçma çabaları, kendi gerilemelerini maskeleyen, genel olarak materyalizm yerine bir çeşit materyalizm koyma, kısaca Marks ve Engels’in sayısız materyalist tezlerinin doğrudan tahlillerini yapmayı kararlı bir şekilde reddetme. Bir marksistin çok doğru olarak nitelendirdiği gibi, gerçek bir ‘diz çökerek isyan’dır. Bu, tipik bir felsefi revizyonizmdir, çünkü, marksizmin temel görüşlerinden uzaklaşarak ve terkettikleri fikirlerle açık sözlülük, dürüstlük, kararlılık ve açıklıkla ‘hesaplarını kesmede’ yeteneksiz ve aşırı korkaklık göstererek kötü bir ün kazanan sadece revizyonistlerdir.” (*)

“Klasikleri fazla okumayan”, “Eflatun gibi bir metod, diyalog yöntemi” uygulayan A. Öcalan, “insanla uğraşmayı temel almış” ve bu çerçevede “kişilik çözümlenmeleri” yapan bir yönelim ve yöntem sahibidir. Gerçekte ise, yarı-feodal ilişkiler içinde bulunan, yeni-sömürgecilik yöntemleriyle yukardan aşağıya geliştirilen kapitalizmin pazar ekonomisine uyum sağlayamayan bir kitlenin, burjuva felsefesine ve ideolojisine hazırlanması sözkonusudur. “*Tarihteki peygamberlere benzer bir*

rol üstlenmiş olan ve kurtuluşu müjdelermeye çalışsan” (**) birisi olarak A. Öcalan, üst-yapı aracılığıyla kapitalizmin geliştirilmesinin müjdecisi konumuna gelmiştir. Ve bilinmektedir ki, kapitalizm, çarpık da olsa, yukardan aşağıya doğru da geliştirilse, dış dinamikle de gelişse, kapitalizmdir ve dolayısıyla sanayiye ve işçi sınıfını yaratır. Bunlar olmadan “sosyalizm” olamayacağı için, A. Öcalan’ın İmralı savunmasında ifade ettiği gibi, “yeni dönem sosyalizmi”, ancak bu gelişmelerden sonra “boy” gösterecektir.

Ama yine de, PKK’de “sosyalizm, gelecekte değil bugünden yaşanıyor”, çünkü, A. Öcalan’a kadar sosyalizm, “*kapitalizm sonrasında gelişecek olan bir sistem biçiminde öngörülmüştü. PKK bu yaklaşımı reddetmedi, fakat dar ve yetersiz buldu, geçmiştten kopartılmış olarak gördü. Sosyalizm anlayışını genişletti, geliştirdi, geniş tuttu. Sadece bir ekonomik sistem olarak algılamadı, tam tersine genel tanımın da bir gereği olarak mücadeleye ve yaşam biçimi olarak gördü.*” (***)

Böylece İmralı duruşmalarında farklı birşeyler söylenmişse de, “Apocu felsefe ve diyalektik”, sosyalizmi “bugünden yaşanır” kılarken, aynı zamanda sosyalizmi, geçmişine geri döndürerek, “genel tanımın gereği”ni yaparak, büyük bir ilerleme göstermiştir. Daha ilerde göreceğimiz gibi, hernekadar “Apocu diyalektik” henüz yadsımanın yadsımasını kendisine içselleştirmemişse de, sosyalizmi, “genişleterek, geliştirerek, geniş tutarak” yadsımıştır. Hem de onun, geçmişine ve genel tanımına uygun olarak. Yani, “sosyalizm” sözcüğünün Türkçeleştirilen “toplumculuk” tanımına uygun ve tarihteki tüm “toplumcu” geçmişle birleştirerek. Tabii bu “toplumcu” geçmişin, *Bay Dühring*’in “sosyaliter” (toplumcu) toplumu olup olmadığı ise şimdilik belirlenmemiştir.

A. Öcalan İmralı duruşmalarında şöyle söylemektedir:

“Yüzyılın başında demokratik ilerlemenin, bunun en ileri eşitçi ve özgürlükçü biçiminin, yani sosyalizmin öncülüğünde büyük alt üst oluşturma uğraşının başta Rusya olmak üzere, giderek dünyada bir sisteme kadar giden kapitalizmi alabildiğine sıkıştıran sosyalizm yüzyılın sonlarında adeta solunum yetersizliğinden veda etmek durumun-

(**) PKK VI. Kongre Sonuç Bildirgesi

(***) *Serxwebûn*, sayı: 203, Kasım 1998. Duran Kalan’la röportaj, Sosyalizm gelecekte değil bugünden yaşanıyor.

(*) Lenin: *Materyalizm ve Ampiryokritisizm*, s: 8

da kaldı.”

Ama A. Öcalan’a göre, sosyalizmin “*kökenleri üzerinde yeniden yeşereceği kuşkusuzdur. Yine temel insanlık problemlerine sosyalizm, yani bilimin daha da sosyal gerçeği çözmesinin ifadesi olarak bilimsel sosyalizmin, olgunluk aşamasından yeşereceği kaçınılmazdır.*”

Böylece sosyalizmin “solunum yetmezliğinden” vefat ettiği ilan edilmektedir. Bu durumda, PKK’de yaşanan sosyalizmin ne olacağı ise ortada kalmaktadır. Tabii, Duran Kalkan’ın sözünü etmiş olduğu, “bugünden yaşanan sosyalizm”in, gerçekte “sosyalist insan”ı ifade ettiği ve bu nedenle, —söylenenlerin yanlışlığı bir yana bırakılırsa— yaşananın sosyalizm değil, sosyalist yaşam tarzı olduğu kendisine söylene de, sosyalizm sözcüklerinin istenilen yerde, istenilen şey için kullanılmasının önü alınacak gibi görünmemektedir. Dolayısıyla, A. Öcalan’ın İmralı duruşmaları sırasında “vefat” ettirdiği sosyalizm ile Duran Kalkan’ın sosyalizminin yaşaması arasındaki çelişkinin de bir açıklaması vardır. “Apocu diyalektik”in bugün için kapsama alanına almamış da olsa yadsımanın yadsıması imdada yetiştir:

“İktidarlar açısından da böyledir. Şimdi Kürt halkına bir parti kazandırdı, arkasından ordu, cephe kurdu, yarı böyle devlet denen şeyler de kurar, arkasından bu devlet dar gelir, onu aşan bir yığın peşinden koşar. Toplumun ve bireyin daha özgür, daha eşit, daha adil yaşamı için neler gerekiyorsa onu arar. Bu **PKK sosyalizminin** özü oluyor. İdealler peşinde koşma, büyük idealler önüne koyma, fakat günlük çalışmada da ulaşılabileceği somut hedefi çok net görüp, böyle bir somutluk içinde hareket etmek, yine PKK diyalektikliğinin, sosyalizm anlayışının esaslarından birisi oluyor.”

“PKK bir ulusal kurtuluş mücadelesi yürütüyor olmasına rağmen böyle **ulusal devlet, ulusal iktidar organlarını**, kuşkusuz Kürt halkı için yaratmak istedi, fakat bir araç olarak tanımladı, araç olarak ortaya koydu. Ulusun, halkın, toplumun, bireyin gelişimine **hizmet ettiği ölçüde** yararlı olur diye gördük, **hizmet etmezse** her şey değildir, atılmalıdır. **PKK sosyalizmine göre** esas olan -böyle araçlar değil de- insanın gelişimi, toplumun gelişimidir. Bu ulusun ruhta, duyguda, bilinçte, yine yaşamda, örgütlenmede gelişimini, çok

değişik yaşamsal alanlarında gelişimini de ifade ediyor. Esas olan budur... İktidar, devlet gibi şeyler buna hizmet ettiği ölçüde iyidir, başvurulmalıdır, kullanılmalıdır. Bununla çeliştiği ölçüde uzak durulmalı veya çelişen yönleri azaltılmalıdır. **Bir iktidar devlet olcaksa** buna hizmet ettiği düzeyde olmalı, hizmet etmeyen biçimlere, düzeylere kesinlikle gidilmemeli. Çelişkiyi zamanla aşabilmek gerekli. Bu anlamda da gerektiğinde partiyi bile aşma gücü gösteriliyor. Önderlik, bir söyleşide, ‘halkın, insanlığın gelişimi ile çeliştiği zaman biz kurduğumuz gibi bu PKK’yi kapatmasını da biliriz’ diyordu.”

(*)

A. Öcalan’ın söyleminde ifadesini somut olarak bulan bu değerlendirmelerde, araçları ve amaçları gördükleri “hizmete” göre biçimlendirmesinde şaşılacak bir şey de yoktur. **Pragmatizmin** en tipik özelliği, her türlü aracı ve amacı, onun “**yararlılığına**” göre ölçmesidir. Pragmatizme göre, bir şey “işe yaramıyorsa” bir yana bırakılmalı, atılmalıdır. Ve bugün İmralı duruşmalarında A. Öcalan’ın sergilediği tutum, bu pragmatizmin sonucudur: Eğer ulusal-devlet, ulusal iktidar bir şeye “hizmet etmiyorsa”, kaçınılmaz olarak “atılacaktır”.

Ve burada durup, pragmatizmin ölçütlerinden ve bunun PKK açısından ne denli geçerli olduğundan söz etmenin PKK’nin niteliğini göstermeye fazlaca “hizmet etmeyeceğini” de ifade etmeliyiz. Ancak bizler, yine de pragmatistler gibi davranıp, pragmatizmin niteliği konusundaki sözlerimizi bir yana “atmak” niyetinde de değiliz.

Evet, pragmatizmin yanlış olduğunu, burjuva ideolojisinin Amerikan kapitalizmi özümlünde şekillenmiş olduğunu söylemek bir şeye “hizmet etmeyecektir”. Çünkü pragmatizmin bizzatı kendisi, böyle bir eleştiriye karşı geliştirilmiştir. 1920’lerde Sovyetler Birliği’nde tartışıldığı gibi, Amerikan pragmatizmi, Amerikadaki ekonomik gelişmenin itici gücü durumunda olmuştur. Pratiklik ile pragmatiklik arasındaki ince sınır çizgisi, kaçınılmaz olarak, pragmatizmin kolayca teşhirini engellemektedir.

Ulusal sorunlarda pragmatizm, ezilen ulusun burjuvazisi için yeni bir ideoloji haline getirilmiştir. Ezilen ulus burjuvazisi için, ulu-

(*) *Serxwebîn*, sayı: 203, Kasım 1998. Duran Kalkan’la röportaj, Sosyalizm gelecekte değil bugünden yaşanıyor.

sal sorun, kendine ait bir pazara sahip olma sorunudur. Küçük de olsa belli bir toprak parçası üzerinde kendine ait bir pazara sahip olma amacıyla yola çıkan ezilen ulus burjuvazisi, eski-sömürgecilik koşullarında, emperyalizmin sermaye ihracının getireceği gelişim peşinde koşmak durumundadır. Ancak, emperyalist aşamada, ezilen ulusun kurtuluşu sorununun, emperyalizmden kurtuluş sorunu haline dönüşmesi, kaçınılmaz olarak ezilen ulus açısından önemli bir çıkmaz yaratmıştır. Ulusal kurtuluş, aynı zamanda, emperyalizmin sermaye ihracından yararlanamamayı getirmektedir. Böylece ulusal (milli) burjuvazi, giderek, ulusal kurtuluş hareketlerinden uzaklaşmaya başlamış ve bu hareketlerin başını ezilen ulusun küçük-burjuvazisi çekmeye başlamıştır.

Ancak ulusal kurtuluş hareketini başanya ulaştırın küçük-burjuvazi, uzun yıllar süren sömürge ve ezilen ulus olma koşulları nedeniyle, belli bir sermaye birikimine sahip olmadığından, ya emperyalizmle yeniden uzlaşmak ya da bir başka yol bulmak zorundadır. Kimi ülkelerin küçük-burjuvazisi birinci yonde “değişim” gösterirken, kimileri Sovyetler Birliği'nin varlığından destek alarak “ulusal ekonomi” yaratmaya, SBKP revizyonistlerinin deyişle, “kapitalist olmayan kalkınma yolu” na yönelmişlerdir.

Birinci yöne yönelenler, emperyalizmin yeni-sömürgecilik yöntemleriyle, ülke içinde, dışa bağımlı bir sanayileşmenin sağlayıcıları olarak kendi ulusal “itibarlarını” yükseltirken; ikinci yöne gidenler, salt Sovyetler Birliği'nin desteği ile ayakta kalır hale gelmişlerdir.

Bunun yanında çok daha az dikkat çeken diğer bir gelişme 1980'lerde belirginleşmiştir: Serbest bölgeler. Tayvan, Singapur, Malezya örneklerinde görüldüğü gibi, emperyalist tekelin serbest bölgesi haline gelmek, burjuvazi için yeni “ufuklar” açmıştır. Bunun sonucu ise, **mümkün olan en küçük parçada da olsa** bir “devlet” sahibi olma istemidir.

Sovyetler Birliği'nin dağıtılmışlığı koşullarında, Sovyetler Birliği'ne bağlı olarak ortaya çıkan ulusal çözümlerin tümüyle ortadan kalkmasıyla birlikte, mevcut emperyalist sistem içindeki iki çözüm, ulusların tek “özgür” seçeneği haline gelmiştir. Ve A. Öcalan'ın İmralı savunmasında belirttiği gibi, her iki seçenek de Kürt ulusu açısından “reddedilmiş” ve Misak-ı Milli sınırları içinde bir “çözüm” yaratılmıştır. Bu “kavranabildiği” ölçüde, A. Öcalan'ın ne denli “gerçekçi” ve “tutarlı” olduğu da kavranacaktır!

İşte pragmatizmin yeniden boy gösterdiği

alan bu “yeni çözüm”dedir. Yakından bakıldığında görülmektedir ki, ortadaki her iki seçim, doğrudan ve tek olarak emperyalizme bağlıdır ve emperyalistlerin “istemlerine” göre uygulanabilir. PKK, bu gerçeği çok açık olarak görmüş ve her fırsatta da açıklamıştır. Emperyalist ülkelerle, özellikle Amerikan emperyalizmiyle **geliştirilmeye çalışılan** ilişki, bu temelde olmuştur. Çekiç-orak bu nedenle amblemden çıkartılmış, istihbarat örgütleriyle bu nedenle görüşülmüştür. Ve “İtalya seferi” de bu nedenle gündeme gelmiştir. İtalya'da ifade edildiği gibi, bu “devletleşme” seferidir. Daha tam deyişle, emperyalist ülkelerle, emperyalist bir ülkede doğrudan görüşmeler yapma olanağı ortaya çıkmıştır. Ve de herkesin bildiği gibi, bu gerçekleşmemiş, Amerikan emperyalizmi başta olmak üzere, tüm emperyalist ülkeler A. Öcalan'ı muhatap almamışlardır. Bu durumda daha neler yapılacağı ortaya çıkmadan, Kenya olayı meydana gelmiş ve İmralı duruşmalarına gelinmiştir. Pragmatizm, sonuçta “hizmet edecek” yeni bir yer bulmuştur: Misak-ı Milli sınırları içinde Türkiye devletine hizmet.

İlkeler “karnı doyurmaz!”

İlkelere bağlılık, ya da belirlenmiş ve kesinleştirilmiş belli bir amaç için çalışmak, mücadele etmek, amacın içerdiği tüm zorlukları peşinen kabul etmek ve bunlara rağmen ve bunlara karşın amaca ulaşma yönünde mücadeleye devam etmek demektir. Bunlar, ne olduğu bilinmeyen bir maceraya dalma ya da çocuk kandırmacası olamayacağına göre, ulusal kurtuluş gibi yüce bir amaç için yola çıkanlar, baştan nereye gideceklerini bilmek zorundadırlar. Ve emperyalist aşamada ulusal sorun, “*ulusal boyunduruğa karşı savaş gibi özel bir sorun olmaktan çıkıyor, ulusların, sömürgelelerin ve yarı-sömürgelelerin emperyalizmden kurtuluşu genel sorunu haline*” (*) geldiği bilinerek yola çıkıldığında, nereye varılmak istendiği de biliniyor demektir. Bu bilinçle yola çıkılıp, zaman içinde zafer elde edilemediği görüldüğünde, tüm geçmişin tersyüz edilmesi, gerçekleri değiştirmeyecektir.

Bilinmek zorundadır ki, “gönüllü birlikte-lik”, ancak ezilen ulusun kendi kaderini tayin hakkına sahip olduğu koşullarda geçerlidir. Ezilen ulus, kendi kaderini tayin hakkına sahip olduğu koşullardadır ki, kendi özgür iradesi ile bu hakkı nasıl kullanacağına karar verir. Bu kararı, kendi özür iradesi ile ayırdığı ulusla birleşme yönünde de olabilir, ayrı

(*) Stalin: *Marksizm ve Ulusal Sorun ve Sömürge Sorunu*, s: 97-98

devlet kurma yönünde de olabilir. Ama hepsinde ortak temel, kendi kaderini tayin hakkına sahip olunmasıdır.

İkinci olarak, ezilen ulus kendi kaderini tayin hakkını ayrı devlet kurma yönünde kullandığında, kendi ulusal devletinin tüm şekillenişinden sorumludur ve bu bağlamda kendi kaderini tayin etmiştir. Daha sonra ortaya çıkacak zorluklar, sadece bu "kaderin" bir sonucu olacaktır. Dolayısıyla, bir ulusun kendi kaderini tayin etme hakkı ile bu hakkı nasıl kullanacağını birbirine karıştıranlar ya da ulusların kendi kaderini tayin hakkını "mutlak ayrı devlet kurma" yönünde kullanma iradesi gösterenler, "bu iş çok zormuş" diyerek sonuçlardan kendilerini kurtaramazlar.

Üçüncü olarak, ulusal kurtuluş, gerçekleştirildiği koşullarda oluşturulacak olan ulusal devletin niteliği ve programı, ulusal kurtuluş hareketini yöneten ya da yönetmek iddiasında bulunan her örgütün, partinin kendi programında ifadesini bulmak durumundadır. Bu programda ifade edilenler, aynı zamanda ulaşılabilecek hedefi ortaya koyar. Eğer programda ifade edilenler "ulusun, halkın, toplumun, bireyin gelişimini" ifade etmiyorsa, bu program sahipleri, o ulusal harekete öncülük edemezler. Eğer eskaza tersi gerçekleşecek olursa, bu öncülüğü kabul edenler bunun sorumluluğunu taşımak zorundadırlar. Ve ancak bu programa sahip olanlardır ki, dediğini yapmak ve İmralı'da yaptığını savunmak durumunda olacaklardır. Aynı bir devlet kurmak, her koşulda, proletaryanın destekleyebileceği bir istem değildir. Proletarya, ezilen ulusun devlet kurma hakkını savunur, sonuna kadar savunur ve bu devletin, yeni bir sömürücü sınıf devleti, bir burjuva devleti olmaması için sonuna kadar mücadele eder. Bu bağlamda, proletarya, ulusal kurtuluş hareketinin öncüsü olmak durumundadır ve proletaryanın öncülüğünde gerçek bir ulusal kurtuluş gerçekleşir. Doğal olarak, bu kurtuluş, aynı zamanda, ezilen ulusun demokratik devriminin tamamlanması demektir. Proletaryanın öncülüğünde gerçekleştirilen bu demokratik devrim, demokratik halk devrimidir ve bunun programı da demokratik halk devrimi programıdır.

Demokratik halk devrimi programı, proletaryanın elinde, sosyalizme geçişin programıdır ve bu amaç dışında, her ülkenin kendi özgül koşullarına göre şekillenir. Söz konusu olan Kürdistan olduğunda, kendi kaderini tayin hakkının ayrı bir devlet kurma yönünde kullanıldığında ne yapılacağı, neler yapılabileceği ve ülkenin ekonomik, toplumsal, siyasal, kültürel, askeri gelişiminin nasıl sağ-

lanacağı programatik olarak belirlenmek zorundadır. Ve birilerinin, tüm bunları bir yana bırakarak, Kürt ulusunun karşı karşıya kaldığı olağanüstü baskı koşullarında meydana gelen kendiliğinden tepkileri milliyetçilik temelinde örgütleyerek varacakları tek yer, eldeki belli bir güçtür. Bu güç varolduğu sürece varolacaklardır. A. Öcalan'ın İmralı duruşmalarında açık biçimde ifade ettiği gibi, 1984 sonrasında PKK'nın gelişiminde belirleyici olan temel unsur, Kürtçe üzerindeki yasak ve bu yasağın en geniş ölçüde ve de askeri güçler aracılığıyla uygulanması olmuştur.

Kürtçe yasağın ve bu yasağın uygulanışının yarattığı uygun bir ortamda (konjonktür) sağlanan gelişme, salt güç sahibi olmayla sınırlı bir amaç için kullanılmıştır. "Hele Kürdistan'ı kurtaralım, gerisini sonra düşünürüz" mantığı ile yıllar geçirilmiştir. Doğru ya da yanlış gerçek bir programa sahip olunmadığından, yürütülen mücadele "Türk düşmanlığı" dışında hiçbir yönelime sahip olmamıştır. 1980 öncesindeki zayıf da olsa varolan **anti-feodal** yön tümüyle terkedilmiştir. Kürt feodalitesine yönelmeyen PKK, kaçınılmaz olarak feodalitenin kendi içsel evriminin bir izleyicisi olarak kalmıştır. Bunlar görmezlikten gelinerek, İmralı duruşmalarında, "bölge halkının yaşadığı ağır feodal koşullar da demokratik boyutu karşımıza çıkarmaktadır. Etnik-aşiretsel yapı, dini siyasi örgütlülük, ağalık kalıntıları demokratikleşmenin önündeki en önemli engellerdir" demek birşeyi değiştirmeyecektir.

İşte pragmatizm, böylesine açmazlar yaratarak bugüne gelinmesini sağlamıştır. Bu durumda, "peki ne yapılmalıydı?" diye sormak, pragmatizmin ortamında gelişmiş her birey için en kolay çıkış yoludur. (Diğer bir yol da, "madem biliyorsunuz, öyleyse niye yapmıyorsunuz?" söylemidir. Oysa ki, sorunun yanıtı kendi içindedir: "madem bizim bildiğimizi biliyorsunuz, neden ordaydınız?")

Tüm bunları bilmezlikten gelerek, A. Öcalan'ın İmralı'da "çok iyi savunma" yaptığını, "devlet adamı sorumluluğuna yaraşır" bir tutum sergilediğinden söz edenler, her örgütlenmenin, partinin belirlenmiş bir programa sahip olması gerektiğini unutmış görünmektedirler. Kimilerinin "hiç beğenmediği" bir THKO savunmasında bile belirgin bir program vardır ve sadece okuyan ve okuduğunu gören gözler için vardır. Ondan sonra çıkıp da, "A. Öcalan bir Deniz Gezmiş olamazdı, çünkü Deniz Gezmişlerin bir programı bile yoktu" demek için, kişinin aklının fazla erginleşmiş olması gerekir!

Tüm bunlara rağmen, yine de pragmatiz-

min yarattıklarını ve çarpıttıklarını ifade etmiş olmuyoruz.

A. Öcalan, Kürt halkına “bir parti kazan-
dır”mış, “arkasından ordu, cephe kur”muş ve
ardından da “devlet” bile kurarmış! Ve hiç
kimsenin çıkıp şunu söyleyemeyeceği varsayı-
lıyor: **Peki nerede bu ordu, bu cephe?**

Soru sorulamayacağı varsayıldığı için, prag-
matist yoluna devam etmekte bir sakınca
görmez:

“Aslında günümüz emperyalizmi, kapitalizmi, burjuvazisi marksist felsefeyi, marksist diyalektiği çözmüş-tür ve onlar üzerinde egemen olmuştur. O temelde gelişen sosyalist gelişmeleri yıkmayı, tersine çevirmeyi de başarmıştır. Bu anlamda mevcut gerçekleşen sosyalizme -reel sosyalizme- karşı onu çözücü bir üstünlüğe ulaşmıştır. Fakat emperyalizm bunu PKK ve PKK Önderlik gerçeği karşısında şimdiye kadar yapamadı. Yapmamasının temel nedeni bu felsefede aranmalı. Kapitalizm ve sömürgecilik **PKK felsefesini çözebilmiş değil...**”(*) (abç)

Ve bakın, “günümüz emperyalizmi, kapitalizmi, burjuvazisi”nin çözdüğü ve üzerinde egemen olduğu diyalektik nasıl birşeymiş:

“Burjuva diyalektiği -ki burjuvazi de materyalist diyalektikle uzlaştı, diyalektiği tanımlamaya çalıştı- esas olarak çelişkinin ana, hakim yönü üstünde duruyor. Çelişkiyi farklı iki kutuptan oluşan bir mantıkla ifade ediyor. Biri hakim yön, diğeri tali yön. Üzerinde hakimiyet kurulan yön ikincil, yani tali olandır. Burjuva diyalektiği bir çelişikliği ifade ederken, yani maddeyi oluşturan çelişkiyi tanımlarken daha çok ana, hakim yönle tanımladı. Buna göre kapitalist düzeni geliştirdi aslında. Kapitalist gelişme, kapitalist sistem bunun yaşam düzenine tam denk düşüyor.

Marksist diyalektik bu konuda biraz ileri gitmek istedi. Ana yönle birlikte ikincil yanı, tali olan yanı böyle görmek istedi, tanımlamak istedi. Fakat bu noktada çok ileriye gidemedi bizce. Tekrar bütün çelişkilerde onu tanımlamada, onu ele almada ana yönü yine birincil planda aldı, esas aldı. Yaşam tarzını, gelişme yönlerini bunun üzerine kurdu. Bu, giderek de burjuva

diyalektiğine yaklaştı. Reel-sosyalizmin bu kadar gelişme sonucunda yıkılması, böyle bir bakış açısına dayanmasından kaynaklanıyor. Haliyle böyle bir aynılaştırma, farklı yöne gidemedi.” (**) (abç)

Yazının ne dediğine bakmadan, şu sözleri de okumak da yarar vardır:

“Apocu diyalektik bu noktada varolandan ayndır. Çelişkiyi ana yönüyle tanımlayan bir diyalektik değil; tersine tali, ikincil yanı tanımlayan, ikincil yönü üzerinde duran ve onun üzerinde gelişme yaratmayı esas alan bir yaklaşımı ifade ediyor. Böyle bir bakış açısı, yaklaşım tarzı oluyor.

Örneğin sınıf çelişkisini, burjuva-proletarya çelişkisini ele alırken, bu çelişkiyi burjuvayla değil, proletaryayla tanımlamayı esas alıyor. Proletarya üzerinde durmak, tahlil etmek, tanımlamak, onun güçlü-zayıf yönlerini görmek ve gelişme yaratmaya çalışmak, yaklaşımın özüdür... Yani çelişkinin o zaman tali, ikincil, zayıf görünen yönü üzerinde durmak, onu anlamaya, tanımlamaya çalışmak, içinde bulunduğu durumu inceleyip zayıf yönlerini, dinamiklerini görüp oradan bir gelişme yaratmak Apocu diyalektiğin, **Apocu çelişkileri inceleme-çözme biliminin** esası oluyor.” (***) (abç)

İşte **“Apocu felsefe”** olarak lanse edilen ve daha da önemlisi “Apocu çelişkileri inceleme-çözme bilimi”nin “özü” buymuş!

Genel Türkçe kuralları içinde konuşursak, “Apocu” sözcüğü, “Marksçı”, “Leninci” sözcüğü gibi (ki geçmiş dönemde T“K”P bu sözcükleri sıkça kullanırdı), belli bir düşünceye bağlı olma durumunu ifade eder. Bu nedenle, “Apocu” deyimi, “Marksist”, “Leninist” deyimleri gibi bir tanımlamadır, tıpkı günümüzde TKP-ML’nin “Maocu” olması gibi, PKK de “Apocu”dur. Böylece “Apoist felsefe”, “Apoist diyalektik” ve nihayet “Apoizm”e doğru bir evrim sözkonusu olmaktadır. Duran Kalkan’ın tüm ayrımları, yani “burjuva diyalektiği”, “Marksist diyalektik” ve “Apocu diyalektik” ayrımları, “Apoizm” çizgisini ifade eden ayrımlar olarak sunulmaktadır. Yukarıda ifade edildiği gibi, kapitalizmin, “marksist felsefeyi, marksist diyalektiği” “çözerken”, “Apocu felsefeyi” “çözememiş” olduğunun söylenmesi bile bu ayrılışmayı net ortaya koymaktadır. Salt mantıksal olarak, felsefik olarak, diyalek-

(*) *Serxwebûn*, sayı: 203, Kasım 1998. Duran Kalkan’la röportaj, Sosyalizm gelecekte değil bugünden yaşıyor.

(**) *Serxwebûn*, agy.

(***) *Serxwebûn*, agy.

tik olarak, bilimsel olarak, PKK hareketi, kendisini, tümüyle Marksizm-Leninizmin dışında ve onu "aşmış" bir konumda tanımlamaktadır. Böylece Marksizm-Leninizmle olan ilişkisi, burjuva felsefesinin, diyalektiğinin ilişkisi gibidir.

Ve A. Öcalan, 1995'de şöyle diyordu:

"Lenin, Mao ve diğerlerinin yaptıkları tarihi çalışmalarıdır, **küçümsemiyorum**. Fakat parti için yürütmüş oldukları çalışmalarını **zayıf buluyorum**. Birçok şey ihmal edildi, klasik bir tarzda çalışmalar yürütüldü. Demokrasiyi, bilimsel sosyalizmi tam anlamıyla uygulamadılar." (*)

Ve bunları okuduktan sonra, A. Öcalan'ın neden "klasikleri fazla okumadığı"nı, Marks, Engels, Lenin ve diğer Marksist-Leninist ustaları "önemsemediğini" daha kolay anlamak olanaklıdır. Ve yine kolayca anlaşılacaktır ki, PKK hareketi, tepeden en alt düzeyine kadar her kademede Marksizm-Leninizmden kopmuştur. Onlara göre, bütün keramet A. Öcalan'dadır. Herşeyi o, yapmış bırakmış, yapmış bırakmış, yapmış...

"Toplumlar, sınıflar, çeşitli dinsel kesimler için de böyle bir şey geliştirmeye çalışır, onlara bu tür gelişmeler **armağan eder**, yaratır. Fakat kendisi işin özü olarak bunlara bağlı kalmaz. Bunlar yaratıldıktan sonra üzerinde oturup da iş yürütmek istemez; şimdiye kadar istememiştir de zaten. İsteydi bir yere çakılır kalırdı; gelişiminin belli bir aşamasında dururdu. Durmamıştır, şimdi de durmuyor. Aslında felsefede bir değişim yaşamazsa durmayacaktır da. Tam tersine hep bir şeyler yaratacak, onu insanlık yaşamına sunacak, onun arkasından da derhal kendisi yeni arayışlara, yeni şeyler yaratmaya yönelecektir. Bu Apocu felsefenin özü oluyor." (**)

Bunun ne denli "felsefe" olduğu bilinemesi de, kesin olarak tek şey, yazılanların "kişiyi tapınma" ve "kişinin yüceltilmesi"nden başka birşey değildir. Şu ünlü "totaliter Stalin"e yöneltilen revizyonist iddia gibi.

Bütün bunların felsefedeki ifadesi çok yalındır: Kişi, kuyudaki kurbağa gibi, gökyüzünü kuyunun ağzı kadar sanıyor.

İnsanlara, dinsel kesimlere, sınıflara, örgütler "armağan eden" A. Öcalan'ın en son ar-

mağanı PJKK olmuştur. (**Kürdistan İşçi Kadın Partisi-Partiya Jinen Karkeren Kurdistan**)

Sanırsınız ki, "Apocu diyalektik" çelişkinin ikincil, tali yönleriyle ilgilendiği için ve Marksist-Leninist diyalektik temel, ana yönlerle ilgilendiğinden, bu türden "armağanlar" verememiştir! Doğal olarak dünya çapındaki ve tüm tarihsel dönemde Marksist-Leninistlerin kurdukları ya da kurulmasını sağladıkları partiler, kitle örgütleri, sendikalar vb. "armağan" edilmedikleri için hesaba katılamazlar.

Herhangi bir dili konuşan birini düşününüz. Öyle ki, bu kişi, belli bir eğitim almamış ve günlük yaşamında 5-10 sözcükten fazlasını kullanmadığından kendi dilindeki sözcüklerden bile habersiz olsun. Böyle bir kişi, birşeyler söylerken, kaçınılmaz olarak bildiği sözcüklerle sınırlı bir ifade içinde olacaktır. Ve yine aynı kişi, o güne kadar bilmediği birşeyleri ifade ederken ise, bildiği sözcükleri farklı anlamlarda kullanmak ya da bildiği sözcüklerden yeni sözcükler üretmek zorundadır. İşte "PKK sosyalizmi", "PKK diyalektiği" bilinen üç-beş sözcükle açıklanan, "yeni" bir şeydir. Bir örnek olması açısından D. Kalan'ın açıklamasına bir kez daha bakalım:

"PKK'de şöyle bir gerçek ortaya çıkıyor, tartışılabilir: İnsan gerçekten **kapitalist burjuvanın** iddia ettiği gibi **bireysel bir varlık mı**, yoksa **sosyalizmin** iddia ettiği gibi **toplumsal bir varlık mı**? Bu soruyu PKK içerisinde -ki sorunları yaşadığında- insan her zaman kendine soruyor... İnsan bu kadar ayrıyor, çözülüyor PKK içerisinde. **İnsan çözümlemesi** bu düzeyde bir derinliğe ulaşmış bulunuyor.

İnsan tabii bireysel bir varlık değil, toplumsal bir varlık. **Toplum-birey ayrılığı ve bütünlüğü de var, çok karşı karşıya da koymamak gerekiyor.**"

(***)

İşte bildik-duyduk birkaç sözcükle, ilkökul öğrencilerinin münazara konuları böylesine "ciddi" ortaya konulunca, "insan çözümlemesi" PKK'de "derinleşmiş" oluyor.

Oysa, daha henüz G. Politzer'in "**Felsefenin Temel İlkeleri**"ni okumuş biri bile, toplum-birey ilişkisinin diyalektik bir bütün oluşturduğunu bilir. Doğal olarak, diyalektik her bütün gibi, iki yön, zıtların birliği ve mücadelesi çerçevesinde vardırırlar. Ve yine doğal olarak, bunların "karşı karşıya konulması" diye bir durum, sadece, hangisinin temel, hangi-

(*) *Serxwebûn*, sayı: 166, Ekim 1995

(**) *Serxwebûn*, sayı: 203, Kasım 1998. Duran Kalan'la röportajı.

(***) *Serxwebûn*, sayı: 203, Kasım 1998. Duran Kalan'la röportajı.

sinin tali, ikincil olduğu bağlamında bir ifade içinde, zorlanarak bulunabilir. Yoksa kapitalizmde bireyi esas alan ve bireyin gelişiminden toplumun gelişimine gidilmesini savunan anlayış ile “insan bireysel bir varlık mı, yoksa toplumsal bir varlık mı” ikilemi, çok zorlanırsa aynılaştırılabilir. Bireysel mülkiyete, özel mülkiyete dayanan bir toplumda, bireyin “esas” alınması, “toplum”un “ikincil” alınması, yani birincinin doğal bir parçası olarak alınması anlayışı (burjuva anlayış), hiç de bu iki yanın “karşı karşıya” konması olmadığı da açıktır. Ve zaten Marksist diyalektik bu iki yanın bir bütün olarak aldığı için, arada bir “karşı karşıya koyma” mevcut da değildir.

Ve belki denilmek istenen, “reel-sosyalizmin”, yani SBKP revizyonizminin, sosyalizmin inşası sorununda, toplumun genel gelişimi sağlandığı ölçüde, bireyin gelişimi de sağlanacaktır ifadesini mekanik olarak yorumlayarak, tüm faaliyeti toplumun genel gelişimine ve bunun içinde de ekonomik gelişmeye yöneltmesinin “yanlış olduğu”dur. Ama bu revizyonizmin genel eleştirisi çerçevesinde her zaman ortaya konulmuş gerçeklerden başka birşey değildir.

Sonunda, elimizde kala kala “insan çözümlemesi” kalmaktadır. Şu ünlü, “Dersim kişiliği”, “Antep kişiliği”, “Botan kişiliği” türünden “çözümleme”! Ve birileri, bunun büyük bir şey olduğunu, bugüne kadar hiçbir Marksist-Leninistin bunu yapmadığı ve hatta ustaların bile bunlardan uzak durduğu, A. Öcalan’ın deyişle, bu konuda “zayıf” olduklarını düşünebilir.

Bu durumda, insan kendisinin psikiyatri kliniğinde olduğunu düşünebilir. Çünkü, en yaygın kişilik çözümlenmeleri psikiyatride yapılır ve bunun en gelişmiş teknikleri Freud’da mevcuttur.

Yok eğer, toplumların, ulusların, halkların sınıflardan meydana geldiğini kabul ediyorsanız, kaçınılmaz olarak sizin tahlilleriniz, sınıfsal tahliller olmak zorundadır. Çünkü insanlar, bireyler, belli bir toplum içinde, belli sınıfların üyeleri olarak vardır. Onların bilinci de, kaçınılmaz olarak, içinde buldukları sınıfın bilincidir ve bu da içinde yaşadıkları maddi koşulların ürünüdür. Ve her sınıf, kendi içinde, değişik meslek kollarna, üretim birimlerine bağlı olarak alt bölümlere sahiptir ve bu alt bölümler, genel içinde, kendi özgül yanlarıyla tanımlanırlar.

PKK’nin “insan çözümlemeleri”ni az çok okuyan herkesin görebileceği gibi, tüm tahliller, özelleştirilmiş ve sınırlandırılmış bir alan içinde yapılır. Böyle bir özelleştirme ve sınır-

landırmanın, az ya da çok genel bir sonuç üretebilir bir tahlile konu olabilmesi için de, bu alanın belli bir homojenlik göstermesi gerekir. Ele alınan alanlar, kapalı üretim birimleri olduğu sürece, PKK’nin “insan çözümlemeleri”, belli bir bölgesel geçerliliğe sahiptir. Ancak, alınan alan ya da onların ifadesiyle “kişilik”, değişik sınıf ilişkilerinin geliştiği yerler olduğu andan itibaren, bu geçerlilik tümüyle ortadan kalkar. Doğal olarak, sınıf ilişkilerinin geliştiği “alanlara” ilişkin olarak A. Öcalan da dahil, hiçbir PKK yazınında bir “çözümleme” görülmez. Örneğin, “İstanbul kişiliği” gibi.

İşte “Apocu felsefe”, böyle bir özgünlük içinde bir zorlamanın ürünü olmuştur. Proletarya-burjuvazi çelişkisinde, “Apocu felsefe” protetaryayı “esas” alır. Ama Marksist-Leninist diyalektik, bu çelişkide “*hakim yön*” “*ana yön*” üzerinde durur. Eh! Kapitalist toplumda, topluma “*hakim olan*” burjuvazi olduğuna göre, Marksist-Leninist diyalektik burjuvaziyi “esas” alır. Reel-sosyalizm de bundan çöktü! Yani reel-sosyalistler felsefeyi kötü yönetmişlerdir! Zaten “burjuva diyalektiği” “çelişkiyi farklı iki kutuptan oluşan bir mantıkla ifade ettiği” için, kapitalizmi geliştirmiştir! Oysa “Apocu diyalektik”, kesindir ki, “çelişkiyi farklı iki kutuptan oluşan bir mantıkla ifade” etmez. Sadece, “çelişkiyi ikincil yanıyla tanımlar”. Böylece “Apocu diyalektik”te, çelişkinin farklı iki kutuptan oluşan bir şey olmadığını, örneğin üçgen, dörtgen, beşgen gibi birşey olduğunu öğrenmiş oluyoruz. Doğal olarak, felsefe dünyasından geometri dünyasına atlamak gerekiyor. Bu atlayışı, *Bay Dühring*’in bile becebileceğini sanmıyoruz.

Görülen odur ki, PKK hareketine “hakim olan” pragmatizme teorik bir çerçeve çizilmeye çalışılmaktadır. Ancak pragmatizmin ne olduğu konusunda bilgi sahibi olunamadığından, sadece birşeyler uydurulmaktadır.

Ve söz Duran Kalkan’dan A. Öcalan’a geçince şunlar söylenmektedir:

“Siz düşmanı çözemediğiniz için mi kaybettiniz, yoksa düşman sizi iyi çözdüğü için mi yenilgi noktalarına getiriyor? Bunların hepsi doğru. Siz düşmanı çözemediniz. Sözde anladınız ama, pratikte anlamadınız veya pratikte yanıt vermediniz. **Düşman sizi çok iyi çözdü** ve yanıt verdi.” (*) (abç)

Evet, A. Öcalan’a göre, yani “Apocu felsefenin”, “Apocu diyalektiğin” kurucusu ve sahibine göre, “düşman” sadece Marksist diya-

(*) *Serxwebûn*, sayı: 205, Ocak 1999

lektiği değil, “onları” da “çözmüş” bulunuyor. Ama A. Öcalan bir başka yana da “parmak” basıyor: “**Siz düşmanı çözemediniz!**”

“Düşmanı çözmek” nedir? Yani “düşman”, “Apocu diyalektiğe” göre, çelişkinin hangi yanındır? “Hakim” yan mı, “tali” yan mı? Eğer “düşman”, proletarya için burjuvazi, ulusal hareket için ezen ulus burjuvazisi ise, “Apocu diyalektiği” uygulayan Duran Kalkan, kaçınılmaz olarak çelişkinin tali yönü üzerinde durduğu için, bu ikincil yanı esas aldığı için, “düşmanı” çözmek, onun üzerinde “durmak”, onu “tahlil etmek”, onu “tanımlamak”, onun “güçlü-zayıf yönlerini görmek” gibi bir sorunu olmamıştır. Bu nedenle, A. Öcalan’ın söyledikleri, Duran Kalkan’ın “Apocu” bakış açısına göre “marksist diyalektik” demektir, o zaman reddedilmelidir!

Tabii, “Apocu felsefe”nin sorunları bunlarla sınırlanamaz. Herşey çok açık olmasına karşın bir örnek daha verelim.

Şöyle diyor Duran Kalkan:

“Fakat Kürdistan’da gerilla, dünyanın diğer alanlarında varolduğu ölçülerde gelişmiyor. Birçok ülkede rahatlıkla **küçük-burjuva yaşam çerçevesi** içerisinde gerilla örgütlemek, gerillayı, partiyi varetmek mümkün. Böyle birçok özel yaşamlar kurarak çeşitli yaşam örgütlenmeleriyle işi yürütmek mümkün.” (*) (abc)

Burada küçük bir parantez açıp, “Apocu felsefe”nin dilinden bazı çevirmeler yapmak gerekmektedir.

“Apocu felsefe”nin terminolojisine göre, “küçük-buruva yaşam çevresi”nden kastedilen, demokratik kitle örgütlenmeleridir. Bunları kurarak “iş yürütmek”, yani gerillayı örgütlemek “mümkün”müş! Tabii, konuları az çok bilen herkesin anlayabileceği gibi, burada ifade edilen “virgülle” ayrılan iki sözcüğün ikincisidir: “gerillayı, partiyi”. Bu ikincisi de (“parti”) böyle bir çerçevede “varedilmeyeceği” için, kaçınılmaz olarak, legal, oportünist ve revizyonist bir parti olmak durumundadır. Ama “Apocu felsefe”, Kürdistan’da “küçük-burjuva yöntemleriyle bu işi yürütme”nin mümkün olmadığını ortaya koymuştur. Ve işte bunun kanıtı:

“III. Kongre belgeleri okunursa Parti Önderliği şunu diyordu: ‘Yani ben size hak veriyorum. Diyorsunuz ki ‘şu dünyada her şey biraz küçük-burjuvaca oluyor, bizimki de biraz küçük-burju-

vaca olursa ne olur? Giderek bu konuda biraz taviz verin’. Yani ‘reddetmiyorum’ diyordu, ‘siz de haklı olabilirsiniz ama Kürdistan gerçeği çok farklı. O biçimde yürümüyor. Yürüseydi ben de sizle olabilirdim, ben de başka şeyler istemezdim. Ama yürümüyor, yürütebilmemiz için bunu aşmamız gerekiyor.’” (**)

Kendisini belli bir ulusun (Kürt ulusunun) bir sınıf partisi (işçi sınıfının) olarak tanımlayan bir örgütün (Kürdistan İşçi Partisi) işleri “küçük-burjuvaca” yürütmesinden söz edemeyeceğine, sadece onun kendi sınıfsal konumu karar verir elbette. Ama bir sınıf partisinin, bir başka sınıfın ölçüleriyle, kavrayışlarıyla işleri yürütmesi demek, açık biçimde kendi sınıfını terketmesi anlamına gelir ve bu hiç de Kürdistan gerçeği falan değil, sınıfsal bir gerçektir.

“Bunlar (küçük-meta üreticileri) proletaryayı dört bir yandan bir küçük-burjuva ortamıyla çevirirler. Bunu ona içerirler, bununla onun moralini bozarlar, sürekli olarak proletarya içinde küçük-burjuva karaktersizliğine düşmelere, dağılmaya, bireyciliğe, kimi çökünluğa ve kimi de cesaretsizliğe neden olurlar. Proletaryanın siyasi partisi içinde, buna karşı koymak, proletaryanın örgütleyici rolünü (zaten bu onun baş rolüdür) doğru, başarılı ve zafere ulaşıcı biçimde gerçekleştirmek için en sıkı merkezçilik ve disiplin zorunludur. Proletarya diktatörlüğü, eski toplumun güçlerine ve geleneklerine karşı sert bir savaşımdır, kanlı ve kansız, zoraki ve barışçı, askeri ve ekonomik, eğitsel ve yönetsel bir savaşımdır. Milyonların ve milyonların alışkanlığının gücü korkunç bir güçtür. Demirden ve savaşımla çelikleşmiş bir parti olmaksızın, söz konusu sınıf içerisinde onurlu olan herkesin güvenini kazanmış bir parti olmaksızın, yığınların ruhsal durumunu izlemesini ve etkilemesini bilen bir parti olmaksızın, böyle bir savaşımla başarıyla yürütmek olanaksızdır. Merkezileşmiş büyük burjuvaziyi yenmek, milyonlarca ve milyonlarca küçük-mülk sahibini ‘yenmekten’ bin kez daha kolaydır; çünkü bunlar, hergünkü günlük, farke dileyemeyen, kavranamayan parçalayıcı çalışmalarıyla, burjuvazinin gereksediği,

(*) *Serxwebûn*, sayı: 203, Kasım 1998. Duran Kalkan’la röportajı.

(**) *Serxwebûn*, sayı: 203, Kasım 1998. Duran Kalkan’la röportajı.

burjuvazinin iktidarının yeniden kurulmasına yarayan sonuçları yaratır. Proletarya partisinin demir disiplini (özellikle proletarya diktatörlüğü sırasında) en ufak ölçüde bile zayıflatan kimse, gerçekte proletaryaya karşı burjuvaziye yardım eder.” (*)

Lenin, tüm bunları söylerken, şüphesiz, D. Kalkan'ın düşündüğünün tersine, proletarya partisinin sınıfsal niteliğini gözeterek ve proletarya iktidarının sınıf niteliğini esas alarak küçük-burjuvaziye karşı nasıl bir tutum takılması gerektiğini yıllar önce söylemiş oluyor.

Tabii, bunlar, şu ünlü burjuvazinin “çözümü” Marksist diyalektikle ilgili olduğu için, PKK'nin “Apocu diyalektiği”ni bozmayacaktır. Bunun yerine daha anlaşılır bir ifade bulmak gerekir. İşte A. Öcalan'ın Duran Kalkan'a yanıtı:

“Bana göre bir savaşın, bir partinin kazanması, onun başlangıçta doğru uygulanmasıyla belirginleşir, belirleyici olur. Bu sizin aklınızdan bile geçmiyor ve böyle bir şeye yaklaşmak dahi istemiyorsunuz... En azından düşmanın disiplinine, uygulama tarzına, her hangi bir politik alanda, herhangi bir hırs, tarzda, tempoda aldığı sonuçlara bakın. Bunlar sizde gözüküyor. Sizde gözükken laubalilik, bireycilik, kendine en zorunlu, en gerekli olan şeyleri bile anlayamama, rahatlıkla planlayabileceği, vurabileceği darbeyi vuramama çok belirgin. Bunu sizin kişiliklerinizde daha da görüyorum.

Bunu aşmak için, Ortadoğu'daki çalışmalar ölümcüldü, amansızdı. Fakat en son bundan sıkıldınız, fıçı gibi şiştiniz, fayda vermedi.” (**)

Şüphesiz, bu “dobra dobra” ifadelerden sonra, Engels'in Dühring eleştirisinin sonunda söylediği şu sözler fazla bilimsel olacaktır:

“Çoğu kez gerçi hayli kuru ve can

sıkıcı olmuş bulunan konumuzdan, bir sevinç ve uzlaşma havası içinde ayrılmamıza izin verilsin. Ortaya konmuş bulunan çeşitli sorunları incelemek zorunda kaldığımız sürece yargı, söz götürmez nesnel olgulara bağlı idi; ve bu olgular nedeniyle de ister istemez çoğu kez oldukça kesin, hatta oldukça sert bir biçime bürünüyordu. Felsefeyi, iktisadı ve sosyaliteyi arkamızda bıraktığımız ve üzerinde ayrıntılı bir yargıya varma durumunda bulunduğumuz yazarın tüm kişilik portresi de önümüzde dikildiği şu anda; artık insanal düşünceler ön plana geçebilir, artık başka türlü anlaşılabilir olanaklı olmayan birçok yanlışlık ve birçok bilimsel bütünlüğü kişisel nedenlere indirgeyebilir ve bay Dühring üzerindeki genel yargımızı şu sözlerle özetleyebiliriz: *Büyük yük hastalığına bağlı sorumsuzluk.*” (***)

Bir son söz de, beğenilse de beğenilmesede de, Marks'tan:

“İnsanlar kendi tarihlerini kendileri yaparlar, ama kendi keyflerine göre, kendi seçtikleri koşullar içinde yapmazlar, doğrudan veri olan ve geçmişten kalan koşullar içinde yaparlar. Bütün ölmüş kuşakların geleneği, büyük bir ağırlıkla, yaşayanların beyinleri üzerine çöker. Ve, onlar kendilerini ve şeyleri, bir başka biçime dönüştürmekle, tamamıyla yepyeni bir şey yaratmakla uğraşır göründüklerinde bile, özellikle bu devrimci bunalım çağlarında, korku ile geçmişteki ruhları kafalarında canlandırır, tarihin yeni sahnesinde o saygıdeğer eğreti kılıkla ve başkalarından alınma ağızla ortaya çıkmak üzere, onların adlarını, sloganlarını, kılıklarını alırlar.” (****)

Hepsi bu!

(*) Lenin: “Sol” Komünizm, Bir Çocukluk Hastalığı, s: 38-39

(**) Serxwebûn, sayı: 205, Ocak 1999

(***) Engels: Anti-Dühring, s: 455

(****) Marks: Louis Bonaparte'in 18 Brumaire'i, Seçme Yapıtlar, c: I, s: 477

Türkiye Tarihinden: PKK'nin 1995 Programında Kürdistan Devrimi

(Aşağıdaki metin, PKK'nin 24 Ocak 1995 tarihinde yapılan 5. Kongresi'nde kabul edilen "Parti Programı"nın son bölümünü içermektedir. İmralı savunmasıyla birlikte ortaya konulanlar ile bu programda ortaya konulanlar arasındaki ayrılma, tümüyle PKK hareketinin gelmiş olduğu düzeyi ortaya koyması açısından öğreticidir.)

«KÜRDİSTAN DEVRİMİ

Kürdistan devriminin özellikleri

Kürdistan'da partimizin yürüttüğü devrim bir ulusal demokratik devrim olup, başlıca özellikleri şunlardır:

a) Devrimimizin iki temel yanı vardır; milli ve demokratik yanı. Milli yanı, sömürgeciliğin siyasi, askeri, ekonomik ve kültürel alandaki hakimiyetini hedef almaktadır. Devrimimiz ilk aşamada bu yanı ön plana alarak gelişmiştir. Milli çelişki baş çelişki durumunda olup, diğer toplumsal çelişkilerin çözülmesinde tayin edicidir. Milli çelişki çözülmedikçe, diğer hiçbir toplumsal çelişki yalnız başına çözüme imkanına sahip değildir. Devrim adına atılan ilk adımlar milli karakterde olmuş ve Kürdistan'ı köklü bir devrimci gelişme sürecine sokmuştur.

Devrimimizin ikinci yanı, demokratik yanıdır. Demokratik devrim, toplumda ki ortaçağdan kalma çelişkileri temizlemeyi hedef almaktadır. Bunlar feodal-komprador sömürüsü, aşiretçilik, mezhepçilik, kadının kölece bağımlılığı gibi çelişkilerdir. Bu çelişkiler çözüldükçe toplum demokratik bir nitelik kazanmaktadır.

Devrimimizin bu iki yanı arasında çok sıkı bir ilişki vardır. Bu iki yan adeta iç içe geçmiştir. Demokratik devrim, hakim yan olan milli devrime bağlı olarak gelişmektedir. Milli devrimin gelişmesi de, toplumdaki demokrasinin gelişmesine çok yakından bağlı olmaktadır.

b) Kürdistan devriminin diğer bir özelliği de önderlik sorununa ilişkindir. Ulusal demokratik devrimde önderlik iki biçimde ortaya çıkmaktadır: Birincisi sınıf önderliği, ikincisi parça önderliği. Sınıf önderliği çerçevesinde feodal-komprador sınıf, küçük-burjuvazi ve işçi sınıfı arasında süren yoğun mücadelede önemli sonuçlara ulaşılmıştır. Ulusal kurtuluş mücadelesi pratiği, devrimde zaferi yaratacak temel gücün işçi-köylü ittifakı, zaferi yaratacak önderliğin ise işçi sınıfının ideolojik, politik ve örgütsel önderliği olduğunu göstermiştir. Diğer sınıf önderlikleri sürekli geriler ve sömürgecilik karşısında ciddi bir güç olmaktan çıkararak, partimiz şahsında şekillenen işçi sınıfı önderliğinin sağladığı sürekli gelişme bunu kanıtlamıştır.

Kürdistan'ın bölünmüşlüğünden kaynaklanan parça önderliği de önemlidir. Geri bir sosyal yapıda ve küçük bir parça olmasına rağmen Güney Kürdistan'ın geçmişte kendini önder olarak dayatması ve tüm Kürdistan'ın olanaklarını kendin-

de toplaması, ulusal kurtuluşa bir sonuç ortaya çıkarmadığı gibi, ona cid-di zararlar da vermiştir. Bu çarpık durum, büyük ve gelişmiş parça olan Kuzey-Batı Kürdistan'daki ulusal kurtuluşçu gelişmeyle düzeltilmiş ve TC'ye karşı Kuzey-Batı Kürdistan'daki mücadelenin önderliği, sağladığı kalıcı gelişmelerle kanıtlanmıştır.

Hem sınıf ve hem de parça önderliğini doğru bir biçimde ele alıp şahsında çözüme kavuşturan partimiz, burjuva milliyetçi, ulusal inkarcı ve teslimiyetçi yaklaşımlara karşı başarılı bir mücadele vererek, ulusal kurtuluşa doğru devrimci çizgiyi egemen kılmıştır. Partimiz şahsında gerçekleşen devrimci sosyalist önderlik, ulusal demokratik devrimde emekçi çizgisinin ve sosyalizm yolunda kesintisiz olarak ilerleneceğinin garantisi olmuştur.

c) Devrimimizin üçüncü özelliği, halkın geniş güçlerinin seferber edildiği uzun vadeli bir mücadele çizgisine sahip olmasıdır. Bu çizgi kendini pratikte uzun süreli halk savaşı biçiminde şekillendirir. Uzun süreli halk savaşı temelinde bütün mücadele biçimlerinin kullanılmasını içerir. Çok güçlü olan sömürgeci örgütlenme ancak böyle bir mücadele çizgisiyle geriletilip yenilgiye uğratılabilir. Bu çizginin uygulanması olarak yürütülen mücadele, yarattığı büyük devrimci gelişmelerle çizginin doğruluğunu kanıtlamıştır.

d) Devrimimizin dördüncü temel özelliği, onun sadece Kürdistan'la sınırlı olmayıp çevresini de derin etkisi altına alması ve bölgesel çapta gelişmesidir. Bu, devrimimizin evrensel niteliğini göstermektedir. Hem derin bir toplumsal devrim olması, hem dünyadaki aleyhte gelişmeler ortamında kendini güçlendirmesi, hem de Kürdistan'ın parçalanmış olması nedeniyle bölgenin tüm uluslarını doğrudan ilgilendirmesi, devrimimizin bu özelliğini ortaya çıkarmaktadır. Daha şimdiden devrimimizin bu özelliği pratikte hayat bulmaya başlayarak bölgeyi etkisi altına almıştır ve bu çerçevede gelişimini sürdürdükçe dünya üzerinde büyük etkide bulunacaktır.

Kürdistan devriminin görevleri

Özelliklerini belirlediğimiz devrimimiz, en yüce amacımız olan sınıfsız topluma doğru ilerlemek ve bu toplumun ilk evresi olan sosyalizme varmak için zorunlu bir aşama olup, esas olarak şu görevleri gerçekleştirecektir:

A) Türk sömürgeciliğinin ve gerisindeki emperyalizmin Kürdistan üzerindeki her türlü hakimiyetine son vermek. Bunun için:

1- İşçi, köylü, aydın ve diğer sınıf ve tabakalardan tüm yurtseverleri birleştiren ulusal birleşik cepheyi daha da genişletip geliştirmek.

2- Halkın topyekün örgütlenmesini sağlamak için oluşturulan işçi, köylü, gençlik, kadın ve benzeri kitlesel birlikleri daha da geliştirip güçlendirmek.

3- Sömürgecilğe karşı temel mücadele biçimi olan halk savaşını zafer çizgisinde yürütmek ve bunun temel örgütü olan Halk Kurtuluş Ordusu'nu geliştirmek.

4- Sömürgecilerin ve yerli ajanlarının sürekli kışkırtmaya çalıştığı halk arasındaki çatışmalara son vermek, bölgeci ve dar milliyetçi anlayış kalıntılarını tasfiye etmek.

5- TC'nin sömürgeci boyunduruğunu parçalamayı hedeflemeyen "bölgesel özerklik", "otonomi" vs. gibi özünde sömürgecilikle uzlaşmayı getiren teslimiyetçi anlayışları teşhir etmek ve bunlara karşı verilen kararlı mücadeleyi sürdürmek.

6- Savaş içinde sömürgecilerle işbirliği yapan ve halka düşmanlık edenlerin mallarına el koymak ve yoksul halka dağıtmak.

7- Sömürgeciliğin doğa ve halk üzerindeki her türlü tahribatına ve bulaşıcı hastalıklara karşı mücadele etmek için ekonomik, kültürel, eğitim ve sağlık hizmetlerini bizzat üstlenmek.

B) Demokratik halk yönetiminde ulusal bağımsız ve demokratik bir toplum

yaratmak. Bunun için:

8- Sömürgecilerin işlettiği bütün yeraltı ve yerüstü kaynaklarını, fabrika, çiftlik ve diğer bütün işletmeleri kamu mülkiyetine geçirmek.

9- Sömürgeciliğin mali ve kredi sistemini dağıtarak yerine bağımsız bir mali ve kredi sistemini geliştirmek.

10- Ülke üzerinde hiçbir yabancı devlete askeri üs ve imtiyaz tanımamak.

11- Emekçi kesimler çıkarına adil bir toprak reformu yapmak.

12- Yoksul köylülerin tefeciye ve bankalara olan bütün borçlarını iptal etmek.

13- Toplumun demokratikleştirilmesinin bir parçası olarak, emekçi halkın ekonomik, siyasi ve kültürel alanlarda örgütlenmesinin önündeki engelleri kaldırmak ve bu konularda yasal statü geliştirmek.

14- İşçilere yeni iş alanlarını yaratmak, işçilerin bedenen ve fikren gelişmesine önem vermek ve sekiz saatlik işgününün uygulanmasına çalışmak.

15- Sömürgeciliğin adli sistemini dağıtmak ve yerine demokratik bir adli sistemi geliştirmek.

16- Kadın üzerindeki her türlü köleci baskıya son vermek, toplumsal ve siyasal yaşamın her alanında kadın-erkek eşitliğini sağlamak, büyük toplumsal devrim dinamiği halinde olan kadın kesiminin bu gerçeğini doğru ele alıp eyleme dökmek.

17- Azınlık, milliyet ve dinsel gruplar üzerindeki her türlü baskıya son vermek, milliyetçiliğe düşmeden her kültüre özgürlük ve destek sağlamak ve onları bir zenginlik olarak görüp geliştirmek.

C) Bağımsız bir ekonomik yapı inşa etmek. Bunun için:

18- Ekonomiyi merkezi bir planlama ile yönlendirmek.

19- Kamu mülkiyeti ile devlet kapitalizmini birbirinden ayırmak ve devlet kapitalizmi biçimine karşı çıkmak. Bilimde, siyasette ve üretimde topluma verdiği kadar almak ilkesini hayata geçirip egemen kılmak.

20- Kamu mülkiyetinde ağır sanayinin geliştirilmesine öncelik tanımak.

21- Yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynaklarını, ulaşım, ticaret, bankacılık, kitle haberleşme araçları ve benzerlerini kamu mülkiyetinde işletmek.

22- Köylülüğü kooperatifleştirmeye teşvik etmek ve desteklemek.

23- Toplumun gelişmesinde yararlı olabilecek özel girişimciliği serbest bırakıp, yardım ve destek vermek.

D) Sömürgeci eğitim ve kültür kurumlarının yerine ulusal eğitim ve kültür kurumlarını oluşturmak. Kürtçe'nin bütün lehçelerinin gelişmesine fırsat ve imkan tanımak ve birinin ulusal dil haline gelmesini teşvik etmek. Kürt dili, edebiyatı ve tarihi alanlarında yoğun bir araştırma ve örgütlendirme çabasına girişmek. Bütün halka okur-yazar olma imkanını tanımak.

E) Kürdistan devrimi ve birliği için:

24- Her parçadaki devrimi esas olarak o parçada yaşayan halkın eseri olarak görmek.

25- Her parçada yaşayan halkı, sömürgeci devlet aygıtıyla "özerklik" veya "otonomi" adı altında birtakım reformlarla uzlaştırma çabalarına karşı mücadele etmek.

26- Her parçada mücadele veren devrimci güçler arasında en sıkı destek ve dayanışmanın sağlanmasına çalışmak.

27- Her parçada devrimci çizginin başarısı için çaba harcamak.

28- Birlik için her parçadaki halkın öz iradesini esas almak.

29- Dünyanın çeşitli yerlerine savrulan Kürtlerin demokratik halklarını savunmak, onları ilerici insanlıkla ve Kürdistan'daki mücadeleyle birleştiren ve Kürdistan'a yeniden dönüşün koşullarını hazırlayan bir yaklaşım içinde olmak.

F) Komşu halklarla olan ilişkilerde ve uluslararası sorunlarda proleter enternasyonalizmini uygulamak. Bunun için:

30- Komşu halkların devrimci güçleri ile olan ilişkilerde, ülke ayrımı temeli üzerinde her devrimci hareketin kendi ülkesindeki devrimden sorumlu olacağı ilkesini hakim kılmak ve bu temelde çeşitli düzeylerde ortak mücadelelere girişmek.

31- Komşu halklarla birlik, her halkın bağımsız ve özgür olmasından geçer. Bu temel ilke üzerinde gerçekleşmeyen bütün zoraki birliklerin parçalanması için amansız bir mücadele vermek. Başta Türkiye halkı olmak üzere komşu halklarla ilişkileri "Ortadoğu Federasyonu" anlayışı çerçevesinde geliştirmek.

32- Bağımsız ülkeler ve ulusal kurtuluş hareketleriyle ilişki, dünyanın her tarafındaki işçi sınıfı hareketleri ve devrimci güçlerle ittifak, her alandaki demokratik, anti-faşist, çevreci ve hümanist çevrelerle dayanışma içinde olmak.»

24 Ocak 1995
PKK 5. Kongresi

10 Yıl 50 Sayı

Yıl:1	Sayı: 1	Mayıs 1990
Yıl:1	Sayı: 2	Ağustos 1990
Yıl:1	Sayı: 3	Kasım 1990
Yıl:1	Sayı: 4	Ocak 1991
Yıl:1	Sayı: 5	Mart 1991
Yıl:2	Sayı: 6	Haziran 1991
Yıl:2	Sayı: 7	Eylül 1991
Yıl:3	Sayı: 8	Nisan 1992
Yıl:3	Sayı: 9	Ağustos 1992
Yıl:3	Sayı:10	Ekim 1992
Yıl:3	Sayı:11	Ocak 1993
Yıl:3	Sayı:12	Mart 1993
Yıl:4	Sayı:13	Mayıs 1993
Yıl:4	Sayı:14	Temmuz-Ağustos 1993
Yıl:4	Sayı:15	Eylül-Ekim 1993
Yıl:4	Sayı:16	Kasım-Aralık 1993
Yıl:4	Sayı:17	Ocak-Şubat 1994
Yıl:4	Sayı:18	Mart-Nisan 1994
Yıl:5	Sayı:19	Mayıs-Haziran 1994
Yıl:5	Sayı:20	Temmuz-Ağustos 1994
Yıl:5	Sayı:21	Eylül-Ekim 1994
Yıl:5	Sayı:22	Kasım-Aralık 1994
Yıl:5	Sayı:23	Ocak-Şubat 1995
Yıl:5	Sayı:24	Mart-Nisan 1995
Yıl:6	Sayı:25	Mayıs-Haziran 1995
Yıl:6	Sayı:26	Temmuz-Ağustos 1995
Yıl:6	Sayı:27	Eylül-Ekim 1995
Yıl:6	Sayı:28	Kasım-Aralık 1995
Yıl:6	Sayı:29	Ocak-Şubat 1996
Yıl:6	Sayı:30	Mart-Nisan 1996
Yıl:7	Sayı:31	Mayıs-Haziran 1996
Yıl:7	Sayı:32	Temmuz-Ağustos 1996
Yıl:7	Sayı:33	Eylül-Ekim 1996
Yıl:7	Sayı:34	Kasım-Aralık 1996
Yıl:7	Sayı:35	Ocak-Şubat 1997
Yıl:7	Sayı:36	Mart-Nisan 1997
Yıl:8	Sayı:37	Mayıs-Haziran 1997
Yıl:8	Sayı:38	Temmuz-Ağustos 1997
Yıl:8	Sayı:39	Eylül-Ekim 1997
Yıl:8	Sayı:40	Kasım-Aralık 1997
Yıl:8	Sayı:41	Ocak-Şubat 1998
Yıl:8	Sayı:42	Mart-Nisan 1998
Yıl:9	Sayı:43	Mayıs-Haziran 1998
Yıl:9	Sayı:44	Temmuz-Ağustos 1998
Yıl:9	Sayı:45	Eylül-Ekim 1998
Yıl:9	Sayı:46	Kasım-Aralık 1998
Yıl:9	Sayı:47	Ocak-Şubat 1999
Yıl:9	Sayı:48	Mart-Nisan 1999
Yıl:10	Sayı:49	Mayıs-Haziran 1999
Yıl:10	Sayı:50	Temmuz-Ağustos 1999

ERİŞ YAYINLARI

Kitap ve Katalog
isteme adresi:

Postfach 2501
55514 Bad Kreuznach
Deutschland

İnternet Adresi:
www.kurtuluscephesi.com
E-Mail Adresi:
erisyay@kurtuluscephesi.com

